"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pětnyčiomis, Chicago, Ill.
Metine Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose viešpatystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXII — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 8 d. RUGPJŪČIO (AUGUST), 1913 M. — No. 32

POLITIŠKOS ŽINIOS.

BALKANŲ PUSSALIS.

Balkanų tautų atstovai suvažiavo į Bukareštą tartiesi apie sumuštos Bulgarijos likimą. Nors Rumunijos kariumenė įsiveržė Bulgarijon, bet ji Serbijai ir Grekijai pranešė, jog neleis jų kariumenės į Bulgarijos sostinę Sofiją. Todėl Bulgarijos priešams neliko nieko daugiau, kaip sulaikyti karą, nes žengti toliau Bulgarijon pavojinga, prisieitų susiremti su Rumunija, kuri gali karan stumti trissyk daugiau kareivių, negu jų turi Serbija ir Grekija. Karas iš syk tapo sulaikytas penkioms dienoms, paskui laikas tapo pailgintas; manoma, kad jis jau neatsinaujįs, nors dar negalima dabar žinoti ant kokių išlygų bus santaika padaryta.

Prieš karo sulaikymą buvo dar smarkus mušiai bulgarų ir grekų Dzimnos ir Dubnicos aplinkinėse. Abiejų pusių kariumenės tose aplinkinėse kenčia badą, nes maisto privežimas perkirstas. Bulgarija priešinasi, kiek galėdama, nors neturi vilties laimėti, bet besipriešinimu tikisi geresnes išlygas laimėti.

Prie Vukovič ir Kavitsa bulgarai privertė grekus trauktiesi nuo mušio lauko į sudrutintas apkasais pozicijas. Prie Djumos bulgarai taipgi užpuolė grekus, bet jų užpuolimas tapo atmuštas. Grekų užmušta 2000, o sužeista 7000, kas rodo, kad mušis buvo labai smarkus.

Turkija tarybose Bukarešte nedalyvauja, bet ir jos kariumenė apsistojo, nežengia toliau. Kokios priežastys jos žengimą sulaikė, tikrai nežinia. Laikraščiai spėja, buk Rusija pagazdino Turkiją užėmimu Armenijos, jeigu nesugrąžįs savo kariumenes už Enos linijos, kaip sutarta buvo Londone, bet Rusijos valdžia užtikrina, jog ji Turkijai iki šiol nei jokių reikalavimų nestatė, ypač gazdinimo jai nesiuntė, nes jeigu įsiveržtų į Armeniją, kitos didėsės Europos tautos griebtų kitus Azijatiškos Turkijos kraštus, kokius prie geresnių aplinkybių ateityj Rusija tikisi paglemžti; dabar gi griebti ką nors jai vienai neleistų kitos tautos.

Bulgarijos priešų atstovai Bukarešte pasiulė Bulgarijai mažą, 30 mylių plačią žemės juostą prie Aegeiškų jurių; likę gi nuo Turkijos atimti plotai tektų grekams ir serbams. Tokiu budu, nors Bulgarija daugiausiai aukavo karui, nors bulgarai daugiausiai kraujo praliejo, iš karo jie mažiausiai pelnytų, ypač, kad reikia dar atiduoti Rumunijai čielą Silistrijos apskritį, o gal ir ką daugiau, nes ji dar savo reikalavimų nepastatė, bet jos kariumenė, nors be mušių, nes bulgarai niekur nepasipriešino, užėmė daug didesnius žemės plotus.

Apart didelių žemės plotų, Serbija ir Grekija nuo Bulgarijos reikalauja ir piniginio atlyginimo už nepasekmingą karą. Todėl nežinia, ar Bulgarija sutiks priimti taip sunkias išlygas, ypač kad ji gerai žino, jog didėsės Europos tautos nenori per didelio Bulgarijos apsilpninimo.

Jeigu Bulgarija jai siulomų išlygų nepriimtų, turėtų įsikišti didėsės Europos tautos ir su prievarta Balkanų tauteles sutaikyti, nes kitaip karas atsinaujintų ir negreit pasibaigtų; ilgai jam užstiraukiant, jin galėtų but įtrauktos kitos Europos tautos, nors nieks dabar karo negeidžia, kadangi nebutų iš jo didelio pelno, o pavojus labai didelis.

Juo toliau, juo labiau aikštėn išeina, jog ant Turkijos griuvėsių tveriasi du tautų ryšiai priešingi viens kitam. Rusija tikėjosi jeigu ne su visu paimti Balkanų slavus ir kitas ten gyvenančias tautas, tai jas savo globoj laikyti; todėl susitvėrimas Balkanų tautų sanjungos yra tai Rusijos darbas; tikėdama sanjungos tauteles dručiau prie savęs pririšti, ji jas ir karan pastumėjo. Bet Rusijos mieriai tapo supainioti, susipešimas tarp savęs buvusių Turkijos priešų Rusijos mierius išnaikino, nes jis net slaviškas Balkanų tauteles nuo Rusijos atitolino.

Kaip jau minėjome, ten tveriasi dvi tautų grupos, kurios ateityj turės tapti priešingos viena kitai. Apart Rusijos, kitos Europos tautos pritaria tokiam Balkanų tautų pasidalinimui, o viena Rusija tam pasipriešinti negali, nes mėginimas sutverti iš visų Balkanų tautų vieną sanjungą nepasisekė. Rumunijos ir Grekijos pakinkyti į Rusijos vežimą nepasisekė; be abejonės pakinkyti nepasiseks ir ateinančios Albanijos. Katron pusėn kryps Bulgarija, dar tikrai nežinia; nors dabar neva už ją užstoja Rusija, bet ji nuo Rusijos vis labiau kreipiasi į jos priešų pusę. Bulgarai, nors priėmė slavų kalbą, arba, geriau sakant, slaviškus žodžius, bet jie ne slavai, taip kaip Vengrijos magyarai, jie yra mongoliškos kilmės. Dabartiniai grekai taipgi nieko beveik bendro neturi su senovės grekais, kurie buvo Europoj civilizacijos ir mokslų platintojais ir mokytojais kitų tautų; dabartiniai grekai tai mišinys senovės grekų su slavais ir net su mongoliškos kilmės tautoms; senovės grekų kraujo juose mažai liko, todėl jie taip žemai ir stovi.

JUNGTINIAI VALSČIAI.

Jungtinių Valsčių prezidentas dar tikrai nežino, kaip jam su Mexiku pasielgti. Amerikos ambasadorius Mexike patarė prezidentui: arba pripažinti Huertos valdžią, arba siųsti kariumenę Mexikan to krašto nuraminimui. Prezidentas nei vieno, nei kito patarimo nepriėmė. Todėl ambasadorius padavė rezignaciją ir 14 spalių pasitraukia nuo ambasadoriaus vietos, o prezidentas Mexikan siunčia savo atstovą, buvusį Minnesotos gubernatorių Johną Lindą, draugą užsienių ministerio Bryano, nors užsienių ministeris jau spėjo juokingoj šviesoj pasirodyti prieš kitus kraštus; bet tai nenaujiena, nes taktą Aemrikos politiškų veikėjų gerai pažįsta kiti kraštai ir ne kartą juokiasi iš jų netakto, vietoj užsigauti.

Jungtinių Valsčių valdžia nesiskubina kištiesi į maišatį Mexike, nors įsikišti ją stumia kiti kraštai, nes įsikišimas gana pavojingas. Įsiveržimas Mexikan Amerikos kariumenės suartintų visas dabar tarp savęs kovojančias partijas, visi stotų prieš įsiveržėlius. Pradėjus karą, reiktų Mexikan siųsti 300,000 kareivių, o tiek jų Jungtiniai Valsčiai neturi. Pradėjus karą, galėtų jin kištiesi ir kiti kraštai turinti Mexike svarbius reikalus ir žinoma, jie nepadėtų Amerikai, nes turbut nieks nenori dar didesnio Amerikos susidrutinimo.

Tulas mexikonas iš Chihuahua pagarsino laikraščiuose, buk Huertos valdžia susitarusi yra su Japonija; buk Japonija pažadėjo Mexikan siųsti savo kariumenę ir 18 kariškų laivų pagelbon, jeigu kas mėgintų užpulti. Bet jeigu Huertos valdžia ir butų padariusi panašų sutarimą su Japonija, tai ji juk neišduos sutarimo paslapčių. Greičiau minėtas mexikonas tyčia leidžia panašius paskalus erzinimui amerikonų, visur ieškančių Japonijos intrigų, net ten, kur jų nėra.

Iki šiol Europa nesikišo į Jungtinių Valsčių veikimą, į jų intrigas kitose Amerikos republikose, bet dabar ji pradeda vis neprilankiau žiurėti į Ameriką. Atvirai tą neprilankumą parodė Anglija. Ji, užkviesta dalyvauti parodoj paminėjimui atidarymo Panamos kanalo, pranešė, be paaiškinimų priežasčių, jog parodoj nedalyvaus. Vokietija Austrija, Rusija ir Francuzija, taipgi Italija, turbut, parodoj nedalyvaus. Tokiu budu iš didelės užmanytos visosvietinės parodos gali išeiti maža tik amerikoniška paroda. Atsisakymas parodoj dalyvauti aiškiai rodo neprilankumą Amerikai, ko, žinoma, ypač jau nuo Anglijos nesitikėta. Amerikos kariško laivyno admirolas, vos keli metai atgal su kariškais laivais atsilankęs Anglijoj, viešoj prakalboj apreiškė, jog jeigu kas užpultų Angliją, jos gynimui Amerika duos paskutinį kareivį ir karui su Anglijos priešais atiduos paskutinį doliarį.

Anglija rengiasi ir kitą jauslią Amerikos vietą užgauti — ji rengiasi visai nepaisyti Jungtinių Valsčių išvilktos, bet niekeno nepripažintos Monroe doktrinos. Amerika reikalauja, kad Europos tautos neužiminėtų Amerikoj kitiems prigulinčių žemės plotų ir čia nerengtų tvirtovių, nei laivų stacijų. Tuom tarpu dabar Anglija pirmutinė ant jai prigulinčių Bermuda salų mano parengti tvirtovę ir savo kariškiems laivams staciją ir dagi laikraščiai kalbina užimti salą Šv. Tamošiaus. Jeigu tas bus išpildyta, Anglija, kada panorės, gali savo laivynu uždaryti Panamos kanalą. Kaip laikraščiai rašo, ir Japonija ieško Amerikoj vietos įtaisymui stacijos savo kariškiems laivams. Tų paveikslą, be abejonės, seks ir kitos didėsės Europos tautos. Aplinkinėse Panamos kanalo turi savo valdybas Anglija ir Francuzija. Savo gi valdybose kiekveinas kraštas gali rengti, ką nori, apgynimui savo valdybų, Amerika ir protestuoti neturi pamato, nes ji draudžiančio kitiems kraštams daryti savo valdybose, ką kas randa reikalingu, sutarimo neturi.

IŠ LIETUVOS.

VILNIAUS GUBERNIJA.

VILNIUS. Peterburgo ir Maskvos laikraščiai skelbia, jog dešiniesiems, kurie rupinasi Vilniaus universitetu, vyriausybė pasakiusi, kad universiteto klausimas musų krašte esą perdaug dar anksti keliamas.

— Vilniaus miesto valdyba leido pakelti ¼ kap. ruginės duonos kainą. Kitų rušių duonos kaina liko ta pati.

— Liepos 1 d. gubernatorius išleido paliepimą rečiau teleisti valstiečiams turėti šautuvus, motivuodamas savo paliepimą tuo, kad tarp valstiečių platinas organizuotos plėšikų gaujos.

— Nuo liepos 1 d. Vilniaus gub. jau pradeda veikti naujas įstatymas, kuriuo Vilniaus gubernijai yra skiriami 14 veterinorių (gyvulių gydytojų) ir 20 veterinarijos felčerių. Veterinoriams algos paskirta po 1200 r., o felčeriams po 350 rubl. metams. Vietų yra dar neužimtų, lietuviams reikėtų pasiskubinti, jei kas nori gauti vietas savo krašte.

— Kun. Jur. Sienkevičius, kurį teismas nuteisė 2 metams ir 8 mėnesiams į kalėjimą, jau atlieka paskirtą bausmę Aglonos vienuolyne, Mogilevo vyskup.

— Birželio 16 d. Seinų vyskupas Antanas Karosas įšventė kunigais Vilniaus šv. Jurgio bažnyčioje šiuos Vilniaus seminarijos auklėtinius: Tadą Akstiną, Aleksandrą Augustinavičių, Juozą Baiką, Vaclovą Drabą, Juozą Hermanavičių, Mikalojų Ikonovičių, Antaną Jaskelį, Kazimierą Lobočą, Juozą Mincevičių-Masievičių, Jaroslavą Rokickį, Vaclovą Romanovskį, Viktorą Šulančių ir Antaną Udalskį ir du dijakonais: Enriką Volniušą ir Juozą Grigonį.

— Viltis —

DZIEVENIŠKIS, Ašm. pav. Dzieveniškio bažnyčioje buvo pirmoji vaikų komunija, birželio 18 d. lenkų, o birželio 20 d. lietuvių vaikams. Lenkų buvo 96, o lietuvių 125 vaikai. Bažnyčia buvo labai išpuošta vainikais ir gėlių vartais. Mergaitės buvo apsirėdžiusios baltai, o berniukai melsvai. Visos apeigos buvo labai iškilmingos. Klebonas pasakė pamokslą, įvesdamas ir išvesdamas vaikus. Vietinis bažnyčios choras labai gražiai pagiedojo. Po komunijos vaikus rašė į blaivybę ir prie krikšto gražiai pamokino, kad lig 22 metų negertų degtinės. Vaikus mokė du mėnesiu. **Parapijonas.**

— Viltis —

KAUNO GUBERNIJA.

KAUNAS. Kaune patvirtinta nauja vartotojų draugija, vardu "Avilys".

— Viltis —

— Kauno gubernatorius neleido "Blaivybės" skyriams padaryti Kovarske, Ukm. pav., vakaro ir gegužinės: Radviliškyj, Panev. pav., bei Surviliškyje, Kauno pav.

— Lietuvos žinios —

ŠIMONIŲS, Ukm. pav. Dėl išeivystės Amerikon, sumažėjo darbininkai: nei už pinigus nebegalima gauti šeimynos. Todėl vieni, kaip tenka girdėti, išduoda žemes ant pusės, kiti gi, norėdami palengvinti žemės dirbimą, vietoje bernų, perkasi dvivagius plugus ir kitokias ukio mašinas.

Vienasėdžiais dalytis nelabai dar kas pas mus nori. Lig šiol tėra išsidalinę dėlei mažučiai sodžiai — Šimonėnai ir Kalnelis, dar ketina dalytis Jurkštų sodžius.

Ką dėl apšvietimo, tai vidutiniškai esama. Laikraščių nedaugiausia skaitoma, yra tokių sodžių, kad nei vienas egzempliorius neateina, o yra ir tokių, kad bent po kelis ateina. Šiaip jau, apsidairęs, matai šiokią tokią pažangą, ypač ukio vedime. Labiau pradeda vartoti mineralų trąšas, kai-kur matyti geresnės veislės gyvulių. Ir į pieninkystę pradedama geriau atkreipti akį. Štai ukininkas J. Vizbaras iš L. sodžiaus pirko už 50 rubl. iš "Vilijos" separatorių "Perfekt" gretinei nuo saldaus pieno skirti — ir negali atsidžiaugti. Ir kurgi bus nemalonu, kad vietoje be separatoriaus gautų 8 svarų sviesto, tai su separatorium gauną iš tiek-pat pieno 13 svarų sviesto, taigi penkiais svarais daugiau.

Pramonė taipgi pradeda palengvėja kilti. Be dviejų vėjinių malunų, jokios kitos pramonijos įstaigos čia nebuvo. Dabar gi nuo Velykų pradėjo veikti p. J. M. (lietuvio) garinė lentapjuvė (tartokas). Pjauna lentas gana pigiai. Apielinkės gyventojams tiesiog laimė, nes pirmiau labai brangiai atsieidavo lentų išpjovimas. Netrukus prie tartoko bus intaisytas ir malunas, garu varomas, ir dar kita kas.

— Nuo Naujųjų Metų valsčiaus raštinėj intaisyta spinta (šėpa) laiškams ir laikraščiams. Taipgi vietoje parduodamos ir pačtos markės. Valsčiaus raštininkas paskirtose valandose išduoda laikraščius, laiškus ir markes. Labai tai gera, nes dabar nebegali prapulti laikraščiai su laiškais, kas pirmiau dažnai atsitikdavo. **M—jus.**

PAŠVITINYS, Šiaulių pav. Musų "Blaivybės" draugija gavo vyriausybės užtvirtinimą, kad šventadieniais butų miestelyje uždarytos girtuoklystės įstaigos. Tai musų blaivininkų nuopelnas.

Skyriaus pirmininku per buvusį 16 birželio susirinkimą išrinkta kun. Žilinskas. **L. K.**

KELMĖ, Raseinių pav. Kelmėje yra dvikliasė mokykla. Joje mokytėjauja trįs mokytojai: du vyrai-mokytojai (vienas lietuvis) ir viena mokytoja. Mokinama ir lietuviškai, bet didesniųjų skyrių mokiniai maža tuo naudojasi. — Pirmiau mokiniai tilpdavo po viena pastoge viename kambaryje. Buvo didei nepatogu — ir oras budavo blogas, ir mokytis kėblu. Taigi pernai pastatė kitus namus, kame patalpino 2-os kliasos mokinius.

1911 metais buvo sumanyta atidaryti Kelmėje miesto mokykla. Įneštą valsčiaus sueigon sumanymas. Valstiečiai visai nepristojo, nors valdžia siulė pašalpą ir medžiagą! Nors labai butų čia reikalinga miesto mokykla: nereiktų važioti vaikų į Šiaulius ir Raseinius, ar kur kitur.

— Šaltinis —

LABANORAS, Švenčionių p. Žagarų sodžiaus ukininkui Černiauskiui prapuolė 18 rublių. Sujieškojimui tų pinigų apsilankė jis pas burtininkę Zują, Ukmergės apskričio. Zuja aiškino, kad pinigai neužilgo atsiras vandenyje.

Sugrįžęs gi Černiauskis namon, persitikrino, jog jo buta neteisingai surokuota. **Kaimynas.**

("R. Garsas.")

ŠIAULIAI. Kas dabar Šiauliuose dedas, baisu ir klausytis. Birželio 21 ir 22 d. mieste atsikartojo keli užpuolimai ir net labai baisųs. Pas kapsargį Antaną Kristopaitį piktadariai, šaudydami, gvoltu išlaužė langą ir sulindo grinčion. Patsai Kristopaitis užšoko ant augšto, o pačiai liko ranka peršauta. Gal butų ir visai nužudę, jei nebutų kaimynai pajutę. Toje pat naktyje užpuolė ant vienos žydų šeimynos, kurioje supjaustyta peiliais 3 ypatos, atimta 1000 rb. Gal butų ir visiškai papjovę, jei nebutų tarnaitė išbėgus per langą. Tą patėmiję, dingo ir galvažudžiai. Negana to: iš 22 į 23 birželio žmogžudžiai užpuolė visiems šiauliečiams žinomą cigonų "karalių" Ant. Sarafiną ir peiliais nudėjo ant vietos. Apiplėštasis žydas labai turtingas, jo giminės pribuvo iš Peterburgo ir sukėlė vietinę valdžią. Pribuvo taipgi iš Kauno vice-gubernatorius, važinėjo pas sužeistuosius ir klausinėjo juos. Prie prasikaltėlių sujieškojimo paimti pagelbon ir šunįs, bet jieškojimai vis dar, matyt, be pasekmių. **Šiaulių darb.**

("R. Garsas").

GARGŽDAI, Telš. pav. Netoli Gargždų, Girduvėnų sodoje birželio 21 d. atsitikė didelė nelaimė. Julijona Gedvilienė, darže ravėdama, pamatė savo bakužėlę bedėgant. Ji puolė į vidų ir, inpuolusi, iš savo penkių kudikėlių rado tik du; vieną sugrobusi išnešė jau apdegusį, bėgo dar antro paimtų, bet jau nebegrįžo — ir ją rado sudegusią su antruoju kudikėliu glėbyje; rado dar mažutėlį, be laiko gimusį. **Bal—nas.**

ROKIŠKIS. Čia pinigais a. a. kanauninko Federavičiaus pastatyti dviem augštais liaudies namai, kurių dar vidaus darbas nepabaigtas, bet juose jau yra aptatinė ir amatų mokyklos siuvimo skyrius. Kiti amatų mokyklos skyriai dėl nepabaigto darbo dar neįvesti. Ši amatų mokykla gene suturės bent kiek Rokiškio jaunimą nuo bėgimo Amerikon, nes mokykla žada duoti gerų amatninkų, kurie ir Lietuvoje turės pelno, nes gerų lietuvių amatninkų mums stinga.

Rokiškiečiai jau pradeda mąstyti apie metinį spektaklių. Atsiradus gerų balsų, tariasi operetę statyti. Dainuos gana išlavintas Rokiškio choras, kuris, rupesniu p. Milaknio, kaskart tobulėja.

Apie Rokiškį, dėl sauso pavasario, rugiai menkai atrodo, bet vasarojus, prasidėjus lietui, puikiai želia. **M.**

— Viltis —

RAMYGALA, Pan. pav. Birželio 22 d. ramygaliečiams bus atmintina diena. Šią dieną valsčiaus sueiga nutarė prašyti vyriausybės atidaryti Ramygaloje, Romanovų giminės jubiliejui paminėti, mišrią keturkliasę miesto mokyklą. Sueiga paskyrė: mokyklai 200 rubliu, dešimtinei žemės nupirkti 1000 rublių ir pasižadėjo duoti kasmet po 500 rubl. pašalpos. Vyrai išrinko Komitetą, kuriam pavesta rupintis mokyklos reikalais. Išrinkti: Jonas Karutis, Vincas Kaupas, Jokubas Juška ir Juozas Daniunas. Prieš sueigą valstiečių ingaliotiniai buvo nuvažiavę prie žemskinio ir prie mokyklų inspektoriaus. Juodu abudu prižadėjo valstiečiams padėti ir patikrino, kad mokykla bus. Kol pastatys tam tikrus mokyklai namus, mokyklą nutarė atidaryti Lingerio dvare, netoli Ramygalos. **Ramygalietis.**

— Viltis —

PANDĖLYS, Ežerėnų pav. Sribiškių sodžiuje vienas žmogelis, pavardė Nečiokas (tikroji Grynenis), norėjo pasidaryti sau galą šiokiu budu. Pjovęs sykį į kaklą ir paskiaus visas kruvinas, bet dar turėdams jėgų, puolęs į šulinį. Laimė, tą pastebėję netoliese tuolaiku buvusieji žmonės, kurie, dar pasišaukę daugiaus, puolę gelbėti. Ištraukę iš šulinio savižudį, pamatę, kad, bekrintant, buvusi galva gerokai sudaužyta į akmeninį rentinį ir geriamoji gerklė perpjauta. Jis greitai buvo nugabentas prie gydytojo, kurs pasakęs, kad gyvybei nėsą pavojaus.

Žudymosi priežastis buvusi dalinimasis vienkiemiais.

VAŠKAI, Panev. pav. Musų apielinkėje iš didelės giedros ir kaitrų laukai buvo visai suvargę. Tik birž. 21 d., ačiu Dievui, užlijo, ir laukai nušvito, pradėjo augti. Bet vietomis lietus nemaža pakenkė. Joniškėlio par. ledai išmušė laukus Gustonių dvare, Gustonių, Pontakonių, Sabonių sodžiuose ir kitur. Žmoneliai liko be pašaro ir be duonos; kiek darbo ir vargo nųėjo niekais. Antstolis surašė nuostolius. Žmonės rasi gaus kiek pašalpos iš vyriausybės. Ir kitokios nelaimės aplankė musų kampelį. Birž.27 ir 28 d. lietus su nuolatine perkunija Plonėnų dvare sudegino daržinę su garine mašina, kurioje buvo ir 8 žmonės nuo lietaus pasislėpę. Žmonėms nieko nepadarė. Palėpių dvare trenkė į muro svirną, bet neuždegė. Pasvalio par., Pervalkių sodž. sudegino ukininko Krivicko klojimą ir kitą trobą. Kad ne lietus ir žmonių pagalba, butų visos trobos sudegusios. Ir Putrių sodž. sudaužė medinį kryžių. Girdėti, kad pakuršėje nutrenkę tris vyrus. Musų apielinkėje retai atsitinka taip daug nelaimių. **Svieto Parėjunas.**

— Viltis —

KUPIŠKIS, Kauno gub. Birželio 16 d., 1913 m. Gubernatoriaus kanceliarijos raštu No. 1043 leista įsisteigti Kupiškyje ukio draugiją. Įstatai normaliniai. Draugija galės darbuotis — Kupiškio, Puponių, Alotų, Čypėnų, Pandėlio, Subačiaus ir Skapiškio valsčiuose. Įsteigėjai: V. Kavoliunas, J. Bukėnas, P. Petronis, P. Jankevičius, K. Vaitiekunas, P. Krapavickas, V. Greičiunas ir K. Gasiunas. Įsteigiamasai susirinkimas bus liepos 7 d. "B-bės" arbatnamyje. Pradžia 4 val. Narių mokesnis — kasmet po 1 r. ir 10 r. įstojamųjų. Kuolabiausiai kviečiami minėtosios srities ukininkai stoti steigiamojon draugijon ir atsilankyti pirmajame susirinkime.

A. Virėliunas ir J. Bukėnas.

— Lietuvos žinios —

BIRŽAI, Kauno gub. Vietinė dramos-muzikos-dainos draugija "Lyra" surengė du vakaru. Birželio 23 d. buvo parodyta keletas gyvų paveikslų, iš kurių Kainas ir Ablius publikai geriausia patiko. Po gyvų paveikslų deklamavo rusų kalba 2 žmonės. Toliau, užbaigė vakarą liaudies dainomis choras iš 20 žmonių, p. Kuprevičienės vedamas. Dainos publikai patiko, nes begaliniai šauksmai "bis" privertė chorą pakartoti kai-kurias dainas po keletą kartų.

Birželio 24 d. mėgėjai-artistai vaidino 4 veiksmų komediją "Vagis" ir vieno vodevilį "Vienas iš musų turi apsivesti". Nors kai-kurie artistai pasirodė ant scenos pirmą kartą, bet vaidinimas pasisekė vidutiniai. Gaila tik, kad ne visi artistai gerai mokėjo savo roles.

Publikos, kaip vieną taip ir antrą vakarą, atsilankė apsčiai. Atskaičius išlaidas liks kelios rublinės jaunai "Lyrai", kuri greitu laiku žada įsitaisyti dekoracijas — mišką, kurio iki šiol neturėjo, ir dėlto, veikalų, kuriuose ant scenos turi buti miškas statyti negalėjo.

Pasilieka vien linkėti jaunai "Lyrai" geriausios kloties ateityje, o jos nenuilstančiai darbininkei pirmininkei p. Kuprevičienei tarti "ačiu" už jos trusą.

Mikų Dėdė.

— Lietuvos žinios —

PANEVĖŽIO MOKYTOJŲ SEMINARIJA.

Šįmet baigė Panevėžio mokytojų seminariją 4 lietuviai. Didžiausias skaičius kada nors Panevėžio sem. baigusiųjų. Kitais metais III kliasoj bus 2 lietuviu, II — 3 ir I—1. Taigi viso labo Panevėžio seminarijoj iš 128 mokinių telieka šeši lietuviai. O juk seniaus, 1907—1908 metais, įstodavo seminarijon po 7—9 lietuvius. Mat nustatytasai 30% vis dar buvo pildomas....

Bet 1910 metais, matyt, pabugę jų daugybės, pasiskubino pašalinti 5 lietuvius.

Lietuvių kalbos mokina vien pro forma. Jei iš rankų darbo gauna 2, tai išbara ir stipendiją kartais atima, o iš lietuvių kalbos gauti ir ne vieną dvejukę ir visgi niekas. Dar labiaus reikia stebėtis, kai išgirsti, jog lietuvių kalbai yra pavesta įžangos kliasoj į savaitę 6 val., I—kl. 4 val., II ir III—po 3 val. Yra ir specijalis mokytojas. Baigę-gi seminariją (ne lietuviai) nemoka nei skaityti gerai, o kalbėti ir gramatikos taisyklių nei tiek to. Kvosti iš lietuvių kalbos ,be mokytojo, susėda visi, kurie ir išsižioti lietuviškai nemoka. Mokinys, ištraukęs bilietą, atsiverčia, nuėjęs į šalį knygą, peržiuri ir priėjęs prie stalo vargais negalais perskaito pasakėlę, kurią per keturius metus yra graužęs. Papasakoti nei neprašyk.

Vis-gi į mokytojų seminariją reikia stoti. Per keturis metus, kuriuos praleidi seminarijoje, gali pusėtinai išsilavinti, surimtėt, tinkamai prisirengti prie sunkaus mokytojo darbo. Lietuviams stoti Panevėžio seminarijon svarbu, kad gauti paskui vietą savo krašte.

Viena priežastis, kodėl lietuvių mažai patenka Panevėžio mokytojų seminarijon, kaip galėjot suprasti iš virš paduotojo aprašymo, — yra nevienoda simpatija prie rusų ir lietuvių. Rusai visuomet naudojasi pirmenybe. Antra priežastis, tai keblumai su prašymais. Paprastai yra, prašymus kuoanksčiausiai siųsti seminarijon direktoriaus vardu. Paskui seminarijos kanceliarija pasiunčia juos ministeriui. Na, o iš ten, kaip visada atsitinka, atsakymo nesulauksi, net ir po kvotimų. Tuose atsitikimuose lietuviai, atvažiavę, ir dar nesulaukę atsako, yra prileidžiami prie dviejų-trijų kvotimų. Bet nieko nesulaukę iš ministerio, po pirmųjų kvotimų turi važiuoti namo. Vienais metais buvo toks atsitikimas: 6 lietuviai, gan išsilavinę, išlaikė 5 kvotimus ir

negavę leidimo, turėjo važiuoti namo. Tik už dviejų dienų po kvotimų, kada jau buvo užpildytos visos vakansijos, atėjo atsakas iš ministerio. Rusams-gi to visai nereikia. Jie, važiuodami, pasiima prašymus ir gali indėti seminarijos direktoriui nevėliau 5 rugpiučio. Ar negalima but kaip nors palengvinti ar pašalinti tą keblumą? Tiesa, prašymus galima tiesiai ministeriui siųsti, tik, žinoma, nesivėlinti.

Trečioji ir gal užvis svarbesnioji priežastis, kuri lietuviams užkerta kelią į seminariją — tai palyginant mažas, jųjų išsilavinimas rusų kalboje, o kaip kada ir menkas matematikos žinojimas. Daugiausia lietuvius ir "kerta" iš šių dalykų. Užtat, kas nenori nosį nuleidęs grįžti namo, tegul gerai pasilavina. Reikia praeiti visa aritmetikos teorija pagal Kiseliovo ar Malinino su Bureninu ir gerai praktikuotis uždavinius daryti.

Iš rusų kalbos reikia gerai mokėti gramatikos, mokėti išnagrinėti by kokį sakinį ir maž-daug prigulinčiai išreikšti savo mintis kalba ir raštu. Norint gerai išsilavinti kalboje, reikia daug knygų skaityti iš rusų dailiosios literaturos. Ypač rimtai reikia apie tai dabar pamanyti. Nes seniau įreng. kl. priimdavo apie 40, bet paskutiniu laiku vakansijų skaičius sumažėjo ligi 25—28. Sumažino įstojusiųjų skaičių dėl stipendijų reformos. Dabar seminarijoj yra 52 stipendiji: 50 po 170 rubl. ir dvi po 100 rubl. Išskirsto jos taip: 5 įženg. kl. ir po 15 į kitas kl., o likusios dvi stipendiji kur kitur papuola. Palengvinime ir pašalinime pastarosios priežasties, mano nuomone, daug gali prisidėti mokytojai, kuriems daugiau rupi idėjos darbas, nekaip materialis išrokavimas. Mokytojai gali geresniuosius mokinius, baigusius dvikliasę mokyklą, paraginti stoti į mok. seminariją, prirengus, jeigu mokinys neišgali, kad ir už mažą atmokėjimą. Taip nuo senų laikų praktikuoja rusai mokytojai. Kiekvienas jų kasmet velka Panevėžio mok. seminarijon po 5—7 mokinius iš vakarų (?) ir vidurinių gub. Ar-gi negalėtų tam darbui pasišvęsti ir lietuviai.

Baigęs.

SUVALKŲ GUBERNIJA.

MOKOLAI, Marij. pav. Sekmadienyje, liepos 13 d. n. kal. buvo lietuvių vakaras. Žmonių prisirinko pilnintėlė salė; buvo ne tik iš Mokolų, bet ir iš Marijampolės. Vaidino "Gyvuosius nabašninkus". Leidimas buvo gautas "Gabijos" vardu.

Vaidinimas pasisekė tikrai gerai. Geriausiai buvo atvaidinta Tado rolė; neblogai vaidino ir advokatas. Po vaidinimo didelis choras puikiai padainavo kelias tautines daineles, kurios ne vienam sujudino sielą.

Pabaigoje buvo šokių, šoko ir poniškųjų. Žaislus žaidė didžiausiais ratais, kiek tik buvo galima. Manau, kad žaislų kaimo vakaruose reikia kuodaugiausia. Jei kitam ir nepatiktų žaislai, nereikėtų to žiurėti, nes lietuvių vakarai juk yra taisomi daugiausia sodiečiams. **J. M.**

— Viltis —

ŠAKIAI, Naum. pav. Birželio 22 dieną parapijos namuose buvo įsteigiamasis "Darbininkų Krikščionių Draugijos" skyriaus susirinkimas. Atėjo didokas darbininkų burelis, daugiausia merginų ir keletas ukininkų. Buvo atsilankęs A. Staugaitis iš Marijampolės, kuris naujai dar besiteikiančiai draugijai pasakė prakalbą, aiškindamas tos draugijos vertę. Draugijos globėju išrinkta kun. Tautkevičius, pirmininku Juzevičius ir k.

L—žos Žuvininkas.

SEIVIAI, Suv. pav. Birželio 23 dieną buvo valsčiaus sueiga. Mat, valdžia ketinanti inkurti Seivų valsčiuje dar 5 naujas mokyklas. Duodanti medžiagą ir mokytojams algas. Žmonės turėtų tik dadėti po 150 rublių kiekvienai mokyklai. Reikėjo tasai reikalas apsvarstyti. Bet kad gi pradės ukininkai šaukti: "Nereik mums mokyklų, nereik! Męs ne ponai! Kai visi bus mokyti — nebus kam dirbti!...." Labiausia baisu pasirodė, kad reiks kelios kapeikos daugiau primokėti. Pasiulymas atmestas. Nes tik vienas Vaitakiemio kaimas buvo prielankus.

Liudnas ir skaudus toksai apsireiškimas! Baisu mokesnio — bet ar-gi daug jo reikės — 750 rubl. O pažiurėkime, kiek męs sunešame Punsko monopolin ir aludėsna. Juk dešimtis tukstančių tenai sunešam musų kruvinu prakaitu uždirbtų pinigų, o kokia mums iš to nauda? Neduokim tenai aukų, o musų valsčiuje bus galima išlaikyti net dešimtis naujų mokyklų.

Sako — nebus kam dirbti. Išmokykime vaikus, apšvieskime juos taip, kad suprastų savo krašto brangumą, pamylėtų tėvynę, tada nebėgs paaugę Amerikon, bus kam žemė dirbti, bus darbininkų.... **A. Adomaitis.**

GIŽAI, Vilk. pav. Liepos 3 d. Rudos kaimo ukin. Kičas 72 metų amž. nušovė Vienbiškių k. ukininką Sugentą, 58 m. amž. Sako, jiedu pykosi už kokį-ten kelelį.

KALVARIJA, Suv, gub. Nuo gavėnios apsigyveno Kalvarijoje kokia boba-šundaktarė. Ligą atspėjanti rankon pažiurėjus ir "gydanti" visokias ligas. Ėmė lankytis serganti vyrai ir moterėlės, nešdami rublines. Bet pagaliaus pamatė, kad duodamieji vaistai nieko "nemačija".

Pranešėjas.

— Šaltinis —

KUNIGŲ PERMAINOS.

Seinų vyskupija. Kun. M. Brazauskas, Balbieriškio klebonas, atsisakė nuo vietos ir apsigyveno Vilkaviškyje. Kun. J. Rudaitis, Prienų vikaras, paskirtas Balbieriškio klebonu. Kun. Kaz. Borisevičius paskirtas Prienų vikaru. Kun. J. Juozaitis, Šventežerio vikaras, ir kun. J. Reitelaitis, Novogrodo vikaras, sumainyti vietomis. Kun. J. Butanavičius iš Poświątno į Grajevą klebonu. Kun. V. Zieliński iš Rutkų į Zambravą klebonu.

Žemaičių vyskupija. Birželio 23 d. J. E. Žemaičių vyskupas įšventino į subdijakonus šiuos Žemiačių seminarijos klierikus: J. Aperavičių, K. Gabrielaitį, J. Gasiuną, J. Gudelį, P. Jakštą, J. Juškevičių, P. Kairį, V. Knipavičių, A. Kripaitį, J. Laniauską, P. Margevičių, K. Mikelinką, I. Ragauską, M. Rusecką, B. Strumilą ir D. Zachariauską.

— Šaltinis —

GRYVA, Kuršo pav. Gryvoje įsikurė "Gryvos Lietuvių Šelpimosi draugija". Birželių 9 dienoje buvo pirmasis įsteigiamasis susirinkimas, kuris išrinko valdybą ir revizijos komisiją. Savo darbavimosi pradžiai draugija birželio 23 d. sutaisė gana gerai nusisekusią gegužinę. Viskas klojosi: ir diena pasitaikė puiki, ir vieta gera, gražiame miške netoli Kalkonių stottes. Užtat ir svečių prisirinko netikėtai daug, daugiau ne pusantros tukstanties.

— Viltis —

RYGA. Latvių juokų laikraščio "Gailis" redaktorius I. A. praneša, kad jo laikraštis daugiau nebeišeis. Paliovė ėjęs 25 numeriu.

("R. Garsas.")

SMUGIS LATVIŲ SOCIJAL-DEMOKRATIJAI.

"Rig. Av." rašo, kad paskutiniuoju laiku latvių social-demokratijos vyriausis "štabas" vėl buvo pradėjęs uoliai veikti, bet dabar gavo smarkų smugį. Latvių, soc. dem. Rygos komitetas buvo įsitaisęs rankos spaustuvę, kur pastaruoju laiku buvo spauzdinami visi išleisti atsišaukimai, proklamacijos, biuleteniai ir kiti partijos raštai. Šen-ten buvo vėl matyt nuo 1906 m. dingę partijos veikėjai. Visi jie, matyt, gyveno svetimais pasportais ir veikė, kaipo kurstytojai. Ilgai nereikėjo laukti. Rygos apsaugos skyrius sužinojo, kad 10 birž., atsibus social-demok. susirinkimas miške prie Kiš-ežero, ir čia liko suimti 6 sąnariai iš taip vadinamos propagandistų kolegijos. Toliaus patarnavimu vieno iš suimtųjų birž. 14 d. toje pat vietoje liko suimta vėl soc-dem. partijos sąnariai, kurie, sulygrastų popierių, pasirodė centralinio komiteto sąnariais. Birž. 28 d. liko užeita Rygoje Latvių soc-dem. spaustuvė ir rasta daug

GARSUS SING-SING KALĖJIMAS.

Keleta dienų atgal Sing-Sing kalėjime kilo riaušės. Mat, pastarais laikais kalėjime buta labai daug kalinių, taip kad, vietos stokos dėlei, prisiėjo laikyti po du kaliniu viename kambaryje. Tam išvengti valdžia nutarė kalinių dalį perkelti į kitų miestų kalėjimus. Kaliniai, nenorėdami atsitolinti nuo savo vietinių giminių, pakėlė riaušes. Kaliniai atsisakė dirbti. Buvo kalėjime net vienas padėgimas, bet gaisras lengvai užgesinta.

spauzdinių. Toje pat dienoj suimta dar 1 soc. dem. Darant kratas užeita partijos pasportų biuras, t. y. kur buvo dirbami netikri pasportai. Po tuo buvo dar kratos ir nauji suėmimai. Policija pagalios susekė ir soc-demokratų konspirativišką, arba slaptą gyvenimą prie Aleksandro g. No. 188. Tuose pat namuose randas ir latvių blaivybės draugijos "Apzinia" (susipratimąs) arbatinė, kur soc.-dem. sąnariai gėrę arbatą ir laikę savo susirinkimus. Soc.-demokratai po priedanga išvažiavimų į žaliumynus per šv. Joną atlikę mitingą Štokmanhofe, kuriame dalyvavę ir kaimų darbininkai. Tarp suimtųjų esąs ir vyriausis veikėjas Petr. Vikman, atvažiavęs iš užsienio ir partijos vadintas "Čigaus". Abelnai apsaugos skyriaus esą suimti patįs inteligentiškieji partijos veikėjai.

Kratos po miestą dar tebedaromos.

("R. Garsas.")

NETIKĖTAI PASIDARĖ MILIJONIERIUMI.

Šiomis dienomis vienas Maskvos miesto geležinkelio telegrafininkas Vladas Karlavičius, žmogus neturtingas, netikėtai gavo palaikų 10 milijonų rubl. Tą didelį palikimą palikęs nesenai mirusis Paryžiuje bankininkas Valdemaras Karlavičius. Apie didįjį palikimą telegrafininkas sužinojo iš policijos valdininko, kurs, vidaus reikalų ministerijos liepiamas, ieškojęs bankininko inpėdinių ir atėjęs jam pasakyti. Vladas Karlavičius mirusiojo bankininko visai nepažinęs. Jis tik žinojęs, kad jo dėdė, taip-pat Karlavičius, prieš daugelį metų iškeliavęs į Ameriką ir kilimo buvęs, kaip jis pats, lietuvis iš Vilniaus gubernijos, Trakų miesto. Visas mirusiojo dėdės palikimas siekiąs lig 100 milijonų frankų. Vienintėliais inpėdiniais esą: tėvas, 5 sunųs, duktė ir 3 sunų vaikai. Vladas Karlavičius, budamas telegrafininku, imdavęs algos 35 rubl. mėnesiui. Išgirdęs apie palikimą, jis prižadėjęs kiekvienam savo tarnybos draugui dovanoti po 10.000 rubl., jei tik gausiąs palikimą. Jis padaręs ir tam tikrą dovanų raštą. Karlavičius kilimo yra lietuvis, tiktai nėsą žinios, ar dabar jis prisipažįstąs lietuviu.

— Viltis —

FELČERIŲ-AKUŠERIŲ MOKYKLA.

Gyvuoja Gardine jau treji metai. Mokosi vien mergaitės. Mokykla laikoma žemiečių pinigais ir skiriama Kauno, Vilniaus ir Gardino gubernijoms.

Mokslas pereinamas per ketveris metus. Mokinės priimamos turinčios ne mažiau 16 metų ir mažiausia keturių kliasų. Prie mokyklos yra internatas, kur gyvenant mokama 200 rubl., ateinančios moka 50 rubl.

Duodamos stipendijos. Ateinančiais mokslo metais bus 16 stipendijų.

Baigusios mokyklą savo pinigais, užima vietą, kur jos nori. Stipendijatės gi turi pasidarbuoti šešerius metus toje gubernijoje, kurios pinigais ėjo mokslą.

Be teorijos mokinama praktiškai: praktikos mažiau tik pirmais metais.

Lietuvaitėms reikia atkreipti akį į tą mokyklą. Dabar tenai tėra tik 4 lietuvaitės.

Tuo svarbi ši mokykla, kad lietuvaičių felčerių- akušerių labai pas mus maža, o jos musų kraštui labai reikalingos! Žinių apie mokyklą galima gauti šiuo adresu: Grodno, Feldszersko-Akuszerskaja Szkola.

— Šaltinis —

NĖRA ŠIENPJUVIŲ!

Praneša, kad daugelyj vietų Kauno gub. nėra kam šieno pjauti. Taip, kai-kurie ukininkai Krekenavos valsčiuje kvietę sau darbininkų iš Gardino ir Vilniaus gub. Kaip pjauna, nežiurėk — kad atkviesta, mokėk, kaip darbininkai nori!

Tai vis, rodos, Amerikos darbeliai.

— Šaltinis —

IŠ AMERIKOS.

KARŠČIAI.

30 liepos diena buvo viena iš karščiausių. Illinois valstijoj kaip kokiuose miestuose termometras pakilo iki 106°. Karštoji vilnis traukėsi nuo Uolinių kalnų iki Pacifiko. Pietiniame Illinois krašte Galesburge buvo 106°, Peorioj 104°, Burlingtone, Ia. 106°, Louisville, Ky. 110°. Čia nuo karščio pasimirė vienas žmogus. Indianopolėse buvo 106°,

Abrone, Ohio. Nuo karščio pasimirė 7 žmonės.

AUDRA IR LEDAI.

Washington, D. C. 30 liepos dieną čia ir aplinkinėse siautė audra ir vėtra; puolė ir ledai. Diena buvo karšta, termometras pakilo iki 100°, bet netikėtai apsiniaukė, kilo smarki vėtra, kuri išvartė silpniau pastatytas triobas, ant gatvių apvertė vežimus. Paskui atėjo debėsių praplyšimai ir ledai, kurie išdaužė daugybę langų, sužeidė daug galvijų. Daug nukentėjo kapitolius. Valdžios spaustuvėj vėjas pagriebė pundą atmuštų jau doliarinių popierinių pinigų, bet daugumą jų paskui surado; truksta vien 75 dol. Valdžios spaustuvėj išdaužytų langų stiklai sužeidė daug joje buvusių tarnaujančių ir darbininkų. Perkunas trenkė į pensijų biurą ir pačto triobas.

KAREIVIAI KALTI.

Washington, D. C. Karo ministeris Daniele ir užsienių ministeris Bryan paliepė apkainuoti nuostolius, kuriuos padare jureiviai, užpuolę biurus organizacijos "Industrial Workers of the World" ir socialistų organizacijos. Matyt ministeriai persitikrino, jog užpuolimai padaryti ne kokių ten nekontroliuojamų žmonių minių, bet kariškų laivų jureivių.

RASIŲ KOVA.

Steubenville, Ohio. Koksai finas, 31 liepos dieną atėjo į šerifo biurą ir pranešė laužytoj angliškoj kalboj, jog medžių kirtėjų stovyklose tarp baltspalvių ir juodųjų darbininkų kilo kruvinas mušis. Vartota mušyj peiliai ir britvos. 4 baltspalviai ir 4 juodieji tapo užmušti. Šerifas su daugeliu pagelbininkų ištraukė į nurodytą vietą ištirt tų muštynių priežastį ir kaltus nori suimti.

NUO NEW YORKO GUBERNATORIAUS REIKALAUJA ATSKAITOS.

Albany, N. Y. Valstijos legisliatura pradėjo tyrinėti, kiek gubernatorius Sulzer laike rinkimų išleido pinigų agitacijai už save ir iš kur tuos pinigus gavo. Jis po prisiega apreiškė, jog gavo agitacijai tik 5460 dol., o išleido 7724 dol., su viršum 2000 dol. savo pridėjo. Bet aikštėn išėjo, jog jis gavo daug daugiau. Todėl likosi suareštuotas žydelis A. Sarecki. Pasirodo, kad viena firma Kuhn, Loeb & Co, atsiuntė čekį ant 2500 dol.

NEPAPRASTAS NUSIŽUDYMUI GINKLAS.

Marinette, Wis. Jaunas farmeris netoli nuo čia gyvenantis, Charles Wester, užsimanė nusižudyti. Nuėjo ant kapinių, paėmė į nasrus dinamito štangelę ir ją padegė. Expliozija sudraskė į smulkius šmotelius ne tik galvą, bet visą savžudžio kuną.

NEPANORĖJO PER DIDELĖS DOVANOS.

Minneapolis, Minn. Milijonierius Charles Gates su draugais pusryčius suvalgė už 100 dol. Pašaukė kelnerį negrą, davė jam 1000 dol. ir apreiškė, jog likusius gali sau pasilaikyti. Negras nepanorėjo taip didelės dovanos, bet milijonierius dar jį iškoliojo ir išėjo. Negras todėl pinigus atidavė valgyklos užveizdai, o tas, pasilaikęs 100 dol. už valgius, likusius 900 dol. pasiuntė milijonieriui.

ANGLIJA NEDALYVAUS PANAMOS PARODOJ.

Washington, D. C. Anglijos valdžia pranešė Jungtinių Valsčių valdžiai, jog nedalyvaus parodoj, Amerikos rengiamoj, paminėjimui iškasimo Panamos kanalo. Priežasčių atsisakymo jį nepaduoda, bet manoma, kad tai daro dėl laužymo padaryto su Anglija sutarimo. Mat Amerika, priešais sutarimus, už naudojimąsi kanalu nutarė imti nuo svetimų laivų mokesčius, o Amerikos laivus leisti dykai. Vokietija taipgi išreiškė nenorą dalyvauti parodoj, didelio noro dalyvauti nerodo nei Francuzija. Tokiu budu iš didelės tarptautiškos viso svieto parodos, kokią norėta surengti, gali pasidaryti maža vienos Amerikos ir nuo jos prigulinčių mažų republikų parodėlė.

PERSERGĖJIMAS ŽEMĖS JIEŠKANČIŲ.

Washington, D. C. Teisių departamentas gavo daug pasiskundimų nuo žemės jieškančių iš vakarinių valstijų, daugiausia iš Oregon, kuriuos prigavo prigavingos kompanijos ir jų agentai. Todėl tapo išleistas persergėjimas. Milijonai akrų žemės pardavinėjama, nors toji žemė yra valdžios savastim. Žemė ta pirma prigulėjo geležinkelio kompanijai, bet nuo jos valdžios per teismą tapo atimta.

AUDROS.

La Crosse, Wis. 31 liepos dieną šitose aplinkinėse siautė smarki audra, kuri visoj vakarinėj Missouri valstijos dalyj daug nuostolių pridirbo. Perkunas uždegė daug farmų ir sudėgino daug neiškultų javų, užmušė daug galvijų. Telefonų ir telegrafų vielos tapo nutraukytos.

Audros su debesių praplyšimais daug nuostolių pridirbo ir Minnesota valstijoj. Užgimę nuo to tvanai užliejo didelius laukų plotus. Vėtra ir audra siautė taipgi Calumet distrikte. Čia pražuvo ir tulas žmonių skaitlius. Smarki vėtra daug nuostolių pridirbo Washingtono, D. C. aplinkinėse. Perkunas uždegė čia daug triobų.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Duluth, Minn. Prie dokų Allouez, ant pakrantės geležinkelio susimušė du traukiniai ir nusirito į vandenį. Prie to užmušta 6 žmonės, o 15 žmonių prigėrė.

GAISRAI.

Macomb, Ill. Sudegė čia įtaisos Western Stoneware Co. Sudegė ir vienas gesintojas. Nuostolių ugnies padaryta ant 150,000 dol.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Calumet, Mich. Valstijos gubernatorius pasiulė savo tarpininkystę prie sulaikymo streikuojančių vario kasyklų darbininkų su kasyklų savininkais. Darbininkų organizacijų viršininkai sutiko priimti gubernatoriaus tarpininkystę, bet kasyklų savininkai atmetė. Kasyklų savininkai sutinka tartiesi su streikierių atstovais, bet ne su atstovais "Western Federation of Miners". Streikas traukiasi savo keliu. Kaip kur pradėjo dirbti mašinų skyriaus darbininkai. Todėl laukia vėl susirėmimų streikierių su streiklaužiais. Sargyba prie kasyklų visur tapo sudrutinta. Unijos viršininkas pranešė milicijos komendantui generolui Abbey, jog unijos stengsis, kiek tas yra jai galėj, neleisti riaušių.

¶ San Francisco, Cal. Užgimė nesutikimai geležinkelių kompanijų prie Pacifiko linijų su tarnaujančiais. Konduktorių ir vagonų tarnų 96% pritaria streikui, jeigu jų reikalavimų neišpildys geležinkelių kompanijos. Kompanija apreiškė, jog ji reikalauja santaikos teismo. Jeigu užgims streikas, tai jame dalyvaus 7500 tarnų, o mano, kad prie konduktorių streiko turės prisidėti mašinistai ir kurėjai.

¶ Washington, D. C. Prezidentas Southern Pacific geležinkelio kompanijos Sprute atsišaukė į valdžios komisorių Chambersą su reikalavimu sutverti santaikos teismą išrišimui nesutikimų, kilusių tarp kompanijos ir konduktorių ir tarnų, kad užbėgus už akių rengiamiems streikams.

¶ Sacramento, Cal. Sustreikavo čia darbininkai apynių plantacijų. Susirėmime streikierių su šerifo žmonėmis užmušta keturi žmonės, o daug jų sužeista. Tarp susirėmimo aukų yra distrikto prokuroras Yaba pavieto.

¶ Iš Bovill, Idaho. Darbai čia eina gerai. Už 10 darbo valandų moka $2.75 — 3.50. Čionykščiai lietuviai tamsybėse paskendę, skaityti nieko nemėgsta.

IŠ VISUR.

|| Pradžioj liepos mėnesio Paryžiuj likosi atidarytas visokių tikėjimų kongresas. Suvažiavo iš viso pasaulio visokių tikėjimų atstovai ir tikėjimų tyrinėtojai. Tarp kitų, prakalbas laikė: New Yorko rabinas, japonas, chinietis ir singalezas nuo salos Ceilono.

|| Serbai ir grekai sutiko sulaikyti karą penkioms dienoms, nes jų kariumenės keliuose mušiuose prie Brezalnicos tapo sumuštos. Reikia laukti ir greito viso karo užbaigimo. Manoma, kad pradėtos Bukareste tarybos trauksis kokias trįs sanvaites. Tarybos prasidėjo 30 liepos d.

|| Ispanijoj, mieste Barcelionoj sustreikavo darbininkai 64 vilnonių audeklų dirbtuvių. Streikas yra ne tiek ekonomiškas, kiek politiškas.

|| Už papirkimus valdininkų Vokietijos karo ministerijos, kad nuo jų išgavus visokias paslaptis, teisman patraukta tuli Kruppo kanuolių dirbtuvių vedėjai; tarp atsakomybėn patrauktų yra — perdėtinis direktorių tarybos. Kruppo dirbtuvės mat iš karo ministerijos gaudavo net plianus naujų kanuolių ir kitokių ginklų ir tas paslaptis sunaudodavo, net liedamos kanuoles svetimiems kraštams.

|| Rusijos Juodųjų jurių kariško laivyno laivai atkako į turkų portą Zonguldak, Mažosios Azijos pakrantėse, 150 mylių nuo Konstantinopolio. Gyventojus pasirodymas rusiškų kariškų laivų neišpasakytai išgązdino, kadangi rusai, pradėjo iš kanuolių šaudyti. Gal Rusija, atsiuntusi į Turkijos pakrantes savo kariškus laivus, tuom nori priversti turkus sugrąžinti savo kareivius iš kraštų, Londono traktatu Bulgarijai pripažintų.

|| Chinuose šiaurinė kariumenė prie Huhan sumušė pietinių kraštų revoliucijonierius ir po smarkiam bombardavimui užėmė tvirtovės fortus; fortus bombordavo kariškieji laivai nuo Oliplant salos. Prie Naukingo revoliucijonieriai tapo taipgi sumušti, miestą paėmė šiaurinių kariumenė. Gyventojai perėjo į šiaurinių pusę. Dabar jau revoliucijonieriai ir patįs netiki, kad galėtų ką pelnyti, todėl skubiai traukia į pietus į sunkiai prieinamus kalnus, kur gali dar kokį laiką gintiesi.

|| Buvęs Venezuelos prezidentas Castro, iš jos išvytas, išgyveno Paryžiuj kelis metus ir nors jį dabojo Venezuelos valdžios agen-

ıai, netikėtai sugrįžo Venezuelon ir ten revoliuciją sukėlė, nes, ir toli nuo tėviškės budamas, mokėjo savo šalininkus suorganizuoti. Castro su savo šalininkais apvaldė miestą Caro, Falcon valstijoj, ir, paėmęs nelaisvėn valstijos gubernatorių Jurado, pasodino jį kalėjiman drauge su daugeliu kitų politiškų veikėjų. Dabar į Caro traukia pulkai ginkluotų vyrų ir pristoja prie Castro.

|| Londono laikraštis "Daily Telegraph" paduoda žinią iš Peterburgo, buk caras, persirėdęs paprastu kareiviu, pėkščias atliko septynių mylių kelionę. Kelionėj, eidamas su karalium, jis elgėsi kaip paprastas kareivis, sveikino patiktus oficierus. Nieks jo nepažino, ir jis atėjo į regimento vakarines ir užsimeldavo kaipo kareivis Mikola Romanov. Aprašymas tas vienok yra tai, turbut, paprasta vaikams skiriama pasaka. Argi caras, kuris be drutos sargybos neišdrįsta nosies iškišti iš savo namo daržo, jeigu išvažiuoja, tai tik ten, kur keliai kareivių saugojami, išdrįstų, persirėdęs eiti 7 mylias. Juk jį gali pažinti; o pažinę, locni ukėsai galėtų už visas skriaudas panorėti valdoną bausti. Toks persirėdymas ir prasmės neturi. Jeigu caras nori pažinti žmonių reikalus, jis su jais gali ir be persirėdymų susipažinti, bet kaip rodosi, jis nenori krašto reikalų pažinti, bet nori, kad apie tuos reikalus nebutų kalbama ir rašoma. Caras yra valdininkų reikalų apginėjas, bet ne krašto piliečių.

|| Londono laikraštis "Times" pranešė apie smarkius mušius bulgarų su grekais aplinkinėse Dubnicos, Macedonijoj. Abiejų pusių kariumenėms truksta maisto, kareiviai badą kenčia, nes maisto privežimas tapo perkirstas. Truksta abiejų pusių armijoms daktarų ir vaistų, nes labai daug yra sužeistų ir sergančių kareivių.

|| Nors Chinų valdžia garsina, jog ji visur ima viršų ant pietų revoliucijonierių, bet Londone gauta visai priešingos žinios. Revoliucijonierių skaitlius didinasi, nes prie jų pristoja vis daugiau liuosnorių. Juos organizuoja japoniškieji oficierai, kurių į Kantoną atkakę net keli šimtai.

|| Pavojingai apsirgo Portugalijos prezidentas Manuel de Arriaga. Arriaga tapo republikos Portugalijos prezidentu išrinktas 24 rugsėjo dieną, 1911 m.

|| Amerikoj žmonės skundžiasi ant didelių karščių, o Šveicarijoj ir Tiroliuj žmones kankina nepaprastai dideli šalčiai. Kalnų viršunės augščiau 2000 metrų yra sniego uždengtos. Prie Sacutis observatorijos sniegas dengia žemę 245 centimetrų užklodalu. Taip daug sniego čia nebuvo nuo įrengimo observatorijos. Todėl kalnuose žieminiai hoteliai tapo svečiams atidaryti.

|| Prusuose, Pomeranijoj, dvare Gatschow, turbut iš tautiškos neužkantos, padegė šopas, kur miegojo sutraukti prie laukų darbų lenkai darbininkai. Keli darbininkai sudegė. Niekšo padegėjo nesugavo.

|| Slezijoj, nors valdžia, kaip galėdama, gelbi vokiečius žemvaldžius, vėl į lenkų rankas nuo vokiečių perėjo 5000 margų žemės. Už žemę tą pirma lenkams vokiečiai užmokėjo 1,200,000 markių, o dabar už ją lenkai užmokėjo 2 milijonų markių.

|| Rusija vėl mėgina mobilizuoti kariumenę, nes dabar negalima žinoti, kas iš maišaties ir neramumo ant Balkanų Europoj gali užgimti.

|| Rusija pralenkė jau Ameriką javų auginime. Šįmet Rusijoj tikimasi daug daugiau surinkti: rugių, kviečių, miežių, avižų ir bulvių negu Amerikoj. Bet Rusija ir plotą užima daug didesnį negu Jungtiniai Valsčiai Šiaurinės Amerikos. Ir galvijų Rusijoj yra daugiau negu Amerikoj.

|| 3 balandžio dieną iš Londono išplaukė į Portlandą, Oregone, garlaivis "Wynerek" ir iki šiol į paskirtą vietą neatėjo. Plaukti jis turėjo aplink pietinę Ameriką. Gabeno jis, tarp kito ko, 50 tonų dinamito. Turbut dinamitas expliodavo ir laivą išardė.

|| Kaip garsina laikraštis "The Daily Telegraph", mušyj prie Djuna užmušta 2000, o sužeista 7000 grekų; bulgarų žuvo dar daugiau. Tos didelės nuotrotos rodo, jog mušis buvo labai smarkus.

|| Mexiko revoliucijonierių vadovas Carranza atsišaukė į Jungtinių Valsčių valdžią su prašymu atidaryti rubežių ginklų ir amunicijos gabenimui, o jis į 90 dienų Mexiką nuraminsęs. Bet, turbut, prašymas jo nebus išpildytas, nes Amerika jo pažadėjimui netiki.

|| Laikraščiai praneša, jog sveikata popiežiaus vėl eina niekyn, bet popiežiaus laikraščiai užtikrina, jog tas yra neteisybė.

|| Besitarianti Bukareste Balkanų tautų atstovai sumanė naujus rubežius nuo turkų atimtų žemių. Sutarta duoti Bulgarijai 30 mylių plačią juostą prie Aegiškų jurių. Nauji rubežiai eis nuo Strunnos per Rumeliją. Tokiu budu daugiausia karui aukavusi Bulgarija gautų mažą tik žemės plotą. Grekija ir Serbija dar reikalauja nuo Bulgarijos sugrąžinimo karo išlaidų. Karą nutarta sulaikyti dar penkioms dienoms ilgiau.

|| Amerikos kerosino trustas "Standard Oil Co." 20 metų pasisamdė 2000 akrų žemės Rumunijoj su kerosino šaltiniais.

|| Chinų kariumenės vadovas generolas Lung atėmė nuo revoliucijonierių miestą Šiuhing, paveržė nuo jų ir kanuolinį laivą "Taihong".

|| Chinų kariumenės vadovas generolas Lung prisiartino prie miesto Cantono. Mieste laukia maišto. Turtingesni žmonės prieš kariumenės atėjimą iš miesto išsinešdino. Pereitos pėtnyčios dieną sušaudyta 70 pagautų pabėgėlių. Už pagavimą, ar užmušimą Cantono gubernatoriaus paskirta dovana 60,000 dol. Svetimtaučių apgyventą miesto dalį saugoja nuo angliškų ir francuziškų kariškų laivų išsodinti jureiviai. Uostan atkako Japonijos, Amerikos ir Vokietijos kariškieji laivai. Į Honkgongą atkako 50,000 pabėgėlių iš Cantono.

|| Anglijos suffragistės pereitą nedėlios dieną atėjo laike diev-maldystos į Švento Povylo katedros bažnyčią ir giedodamos savo giesmes, neleido pamaldų laikyti. Ant galo su dideliu vargu pasisekė jos laukan išvyti.

|| Išdegė didesnė dalis miesto Makarovo, Rusijoj. Išdegė ir ten esantis stačiatikiškas kliošlorius.

|| Pasiųstas prezidento Wilsono Berlinan Amerikos ambasadorius James W. Gerard atsirado prieklame padėjime, nes tinkamo gyvenimo rasti negali; todėl jis nori net ambasadoriaus vietos išsižadėti. Kiti kraštai ambasadoms turi visur savo namus, bet Amerika nieko panašaus neturi.

|| Anglija ant jai prigulinčių Bermuda salų, gynimui savo laivų, plaukiančių per Panamos kanalą, rengiasi įrengti kariško laivyno staciją. Be abejonės Anglijos paveikslą seks ir kitos didėsės tautos, tame skaitliuje ir Japonija. Kiti kraštai nepaiso mat Amerikos išvilktos Monroe doktrinos.

|| Rusija taipgi atsisakė dalyvauti tarptautiškoj Panamos parodoj mieste San Francisco. Manoma, kad Rusija tokiu budu kersija Amerikai už užtarimą už žydus. Bet stebėtina, kad visos didėsės Europos tautos šiaušiasi prieš Ameriką.

BUTŲ DAGYVENĘS.

Tulame susirinkime kalbėta apie vieną žmogų, kurisai dagyveno iki 100 metų. — Kas čia stebėtino? sušuko vienas klaususių: Jeigu mano diedukas butų ligšiol gyvenęs, tai butų turėjęs jau 150 metų.

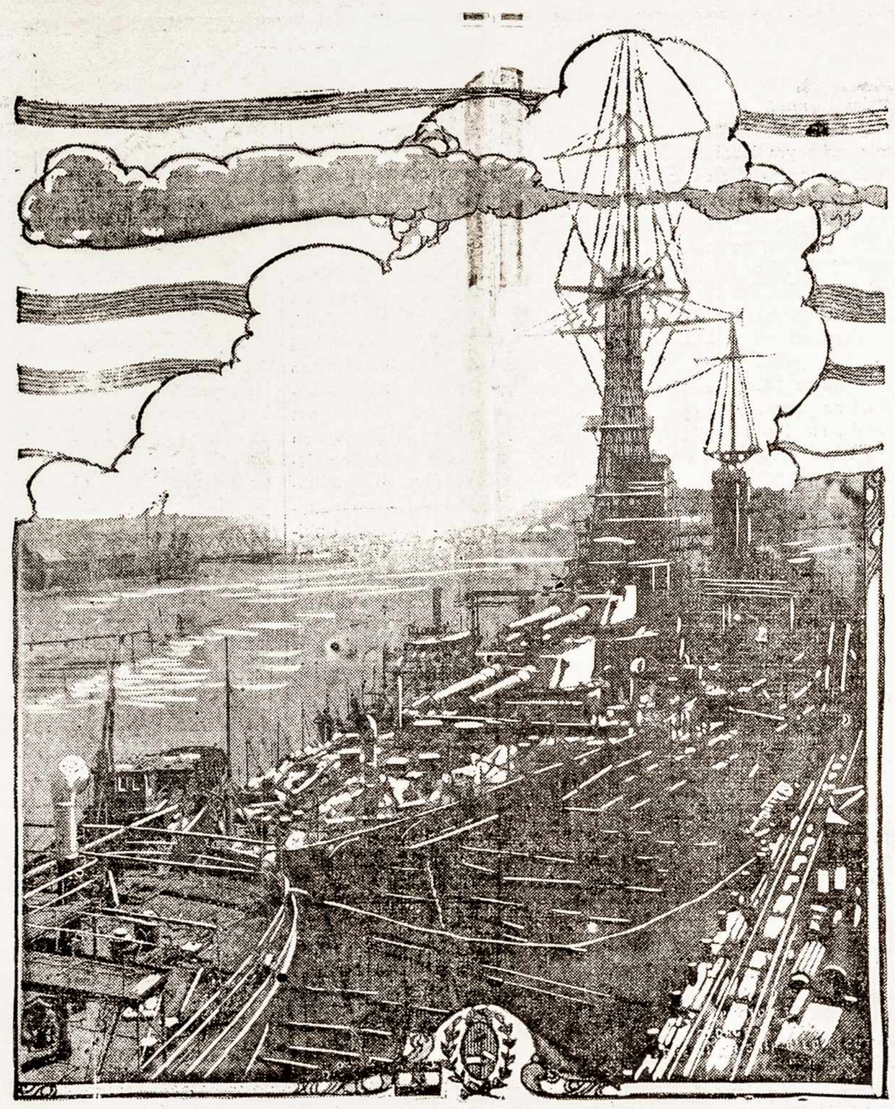

DIDŽIAUSIS KARĖS LAIVAS.

Nesenai atvyko į New Yorką Argentinos dreadnougthas Moreno Rivadavia, didžiausis karės laivas pasaulyje. Šis laivas įleistas į vandenį rugpjučio 26 d., 1911 m. Dabar jisai New Yorke galutinai apdažomas ir greit darys savo pirmutinę kelionę. Laivas turi 27,500 tonų. Jame yra12 dvylikcolinių kanuolių, kurios visos gali buti vartojamos į by kurią pusę. Tų kanuolių šuviai tokie, kad permuša 14 colių plieninę lentą iš 37 ir pusės mylių tolumo.. Šis laivas turi 577,5 pėdas ilgumo ir 96 pėdas platumo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ LAWRENCE, MASS.

Liepos 27 d. vietinės draugijos parengta "gegužinė", į kurią pribuvo daugybė svečių iš Haverhill, Lovell, Gardner, Brokton, ir iš Boston'o.

Gegužinėje dalyvavo Bagočius, kuris ir prakalbą laikė. Jis ragino visus prisidėti su aukomis Jovaro "ukei". Šios "gegužinės" visas pelnas skiriamas Jovaro "ukei". Bagočius, priminė, jog yra atvažiavę iš Lietuvos svečiai rinkti aukų Liet. Moks. Dr. Namui. Ragino lietuvius aukaut, kiek kas išgali. "Mes Amerikoj statome bažnyčias, svetaines, grinčias, bet tas ne Lietuvos tautos yra, tik Amerikos".

Todėl privalo neatsisakyt, nei vienas lietuvis, nei lietuvaitė aukaut Vilniaus tautiškam namui, o kada užžibės šviesesni saulės spinduliai, tada ir męs galėsime grįžti į numylėtą Lietuvą.

Gegužinė užsibaigė vėlai, vakare visi svečiai, meiliai atsisveikinę, skirstėsi.

Musų miesto lietuviai šnekasi apie Drą Basanavičių ir Yčą, daugumas išreiškia norą kuogreičiausia Dr. Basanavičią matyt, jo kalbą girdėti.

Visi lawrenciškiai linki svečiams pasekmės šioje šalyje!

Gailutis.

IŠ ATHOL, MASS.

Ant 700 lietuvių čia yra apie 7 draugijos; tai jau užtektinai, bet tos draugijos visai mažai darbuojasi: snaudžia, suėmę rankas. Vos kaip kada parengia kokių "angliškų" šokių vakarą, lietuviai mažai lanko tuos šokius; tiesą pasakius, tai nėra nei, ko eiti, nes užganėdinimo iš jų negalima išnešti, nes tie šokiai tai "amerikoniški" trypimai.

Nesikentimas tarp lietuvių pakilęs iki augščiausio laipsnio. Vienas kitą, sugriebęs, paskandytų šaukšte vandens. Kokių čia neužgirsi palyginimų! Keistai labai atrodo toks lietuvių "broliškumas". Kitos tautos svetimam krašte stengiasi stipriau susiorganizuoti, musų tautiečiai daro atbulai. Nesupranta, kad tuomi skriaudą sau daro. Susivienijęs lengviau galėtų kovoti su sunkiomis gyvenimo sąlygomis.

Iš draugijų Athol žymesnę vietą skaitliumi užima "Aušros Vartų" draugija — vyrų; "Lietuvos Sunų ir Dukterų"; Šv. Onos — moterų; kitos tai tiktai ką vardą turi, o taip jas, galima priskaityti prie "negyvų", "Blaivybės" draugija umai pašoko, bet dar umiau nuo kalno nusmuko, ir tai dėl per didelio "šventumo" kai kurių Athol'o lietuvių. Kiekvienas Atholietis nori pasisiuti batus pagal savo kurpalio, na, ir kurpalių pridirbo daug, o batų tai dar nei vienų nėra gerų.

Labiau sumanąs Athol'o jaunimas rengia pasilinksminimų tyrame ore, mokėdamas patraukti žmones prie kuopos, kad susipažinus, susiartinus tarp savęs. Kaip pasiseks, — parodys laikas.

Jonas Karosas.

IŠ WATERBURY, CONN.

5-ta kuopa T. M. D., susirinkime nutarė pasiųsti atsišaukimą į visas lietuviškas draugijas Waterburyj ir jas pakviesti sykiu dalyvauti ir keletą doliarių paaukauti tautiškam namui Vilniuje, pribuvus čia atstovams nuo L. M. ir D. Draugijų. Vienas toks atsišaukimo laiškas tapo numestas ir sutremptas L. D. K. Gedimino draugystės susirinkime. Sako, kad jeigu čia Amerikoje statytų tokį namą, tai butų gerai, o dabar kažinkur jį mano statyti, iš to męs jokios naudos neturėsime. Puikiai mat pasielgė! Dar vienas kitas tos draugijos narys, vaikščiodamas, gyrėsi, kad tautiškus centus šįmet draugija nutarė pragerti, laike surengto pikniko, nes centų aukavimas labdarybės arba viešiems reikalams aukavusiems jokios naudos neatneša.

Aną dieną tapo policijos išgabentas į Cicero, Ill., Andrius Kučauskas.

Šįmet atsitiko jau 4-ta žmogžudystė tarpe Waterburio lietuvių. 27 dieną liepos, 2 valandą po pietų rado vandenyj negyvą ir baisiai sumuštą jauną vaikiną 23 metų amžiaus, Adoma Muzikevičių. Velionįs Antanas Muzikevičia buvo apšviestas vyrukas ir ramaus budo, skaitė visokias knygas, retkarčiais tik užeidavo į karčiamas, bet nieks jo niekuomet nematė girto, ir patįs namiškiai tą tvirtina. Amerikoje išgyveno 4-rius metus. Priklausė prie draugijų: "Šviesos", "Lietuvos Sunų" ir prie Lietuvių Politiško kliubo. Paėjo iš kaimo Klepočių, Merkinės parap., Trakų pavieto, Vilniaus rėdybos.

J. Kalvietis.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

28 liepos buvo čia vestuvės A. Zalpio su Ona Balčiunytė. Vestuvės rods tai privatiškas apsivedančių reikalas, bet kad čia jos buvo nepaprastos, todėl apie jas trumpai paminėsime.

Vestuvės buvo paprastą dieną, bet žmonių bažnyčion susirinko diktai. Parvažiavus namon, vieni svečiai valgė, o kitas burelis dainavo tautišką hymną ir dainą "Aš ne valgyt atėjau" ir kitas. Vakare, suėjus daugiau svečių, kalbėtasi, tarp kitko, apie tautišką namą Vilniuje, apie atkakusį Amerikon tam namui aukų rinkti Drą Basanavičių. Susirinkę sutiko parinkti aukų, bet pinigų nesiųsti, kol pats Dras Basanavičius čia atsilankys. Paskui A. Zalpis prakalbėjo apie lietuviškas dainas. Panaudota ir didelį gramofoną su lietuviškoms dainoms. Sta. Jagaila (buvęs Kauno seminaristas), išreiškęs linkėjimus jaunavedžiams, aiškino vargingą Lietuvoj moksleivių padėjimą; tarp kitko, pasakė, jog pernai Lietuvoj buvo tik 60 moksleivių (turbut tiek jų buvo tik Kauno seminarijoj? Red.). Surinkta Lietuvių moksleivių naudai $2.80. Pinigus pavesta per "Laisvę" perduoti moksleivių naudai, (ar Moksleivių Paskolos Rateliui? Red.). Jaunavedžiai paaukojo po 1 doliarį Javaro ukei. Pinigus tuos, taigi iš viso 2 doliarius, sutarta siųsti kur reikia per "Vienybės Lietuvninkų" redakciją.

Vestuvėse Buvęs.

IŠ WINNIPEG, MANITOBA.

Dirbtuvių čia yra mažai, todėl iš darbo jose negali išmisti 200,000 miesto gyventojų, nors Manitoba ir didelė. Nors čia augina ir surenka daug javų, bet javus reikia vežti kitur ir juos apkeisti ant kitų reikalingų gyvenime daiktų ir padargų, kokių daugiausia gabenama iš Jungtinių Valsčių, o jų kompanijos, dirbančios padargus ir kitus reikalingus daiktus, baisiai išnaudoja kanadiečius, ima dvigubą kainą už perkamus daiktus.

Dabar todėl pačioj Kanadoj norima daugiau dirbtuvių turėti. Pereitą sanvaitę į Winnipeg atsilankė Jungtinių Valsčių kompanijos atstovai ir padarė sutarimą su miesto valdyba ir pasižadėjo Winnipeg mieste pastatyti dideles popieros dirbtuves, kurios atgabęs daug naudos vietiniams gyventojams, tame ir farmeriams, kurie dabar negali šiaudų atsakančiai sunaudoti, todėl turi juos be naudos deginti. Kitą dirbtuvę pastatys motorcyklių ir visokių motorų, kur ras darbą keli tukstančiai žmonių.

2 liepos dieną Winnipeg mieste buvo susivažiavimas verteivių. Miesto majoras išrodinėjo Manitobos turtingumą. Už javus pereituose metuose Manitoba gavo 250,000,000 dol., nors pernai derlius buvo blogas; šiemet laukiama pelno daugiau, net dvigubai tiek. **A. M. Virbalis.**

IŠ THOMPSONVILLE, CONN.

Darbai gerai eina ir nesunku darbas ganti tam, kas nori dirbti. Girtuoklystė dar geriau eina, o pėštynių buva net per daug. Liepos 21 dieną trįs broliai gėrė visą dieną. Vakare pasigirdo šauksmas, jog dega. Žinoma, žmonės ir gesintojai susirinko prie lietuvių apgyventų namų, pradėjo jieškot ugnies, priėję prie namų, išgirdo riksmą. Kad durįs buvo užrakintos, tai gesintojai išlaužė ir vidun įėję, ant grindu rado du vyru ir moterį gulinčius. Mat čia buvo pasigėrusių muštynės, gulinčius mušė 2 broliai lietuviai; kad ne gesintojai, tai butų užmušę. Mušeikas suėmė ir nugabeno belangėn, kitą dieną buvo teismas; vienas mušeiką užsimokėjo $43.28, kitas $28,28. **Tėnykštis.**

IŠ BRIDGEVILLE, PA.

Šiuom laiku darbai gerai eina kasyklose ir dirbtuvėse. Lietuvių skaitlius didinasi, atplaukia jų iš kitų miestų ir iš Lietuvos. Nesenai pribuvo 2 vyrai ir 2 merginos, o Lietuvon tik du vyrai išvažiavo: A. Garšva, S.L.A. 20 kuopos pirmininkas ir J. Vilkis.

13 d. liepos nusižudė slovakas (? Red.) J. Kiškis, 27 metų.

Kaip buvau rašęs, kad Morgano, Pa. lietuviai nori parapiją sudaryt, tai pradėtas darbas tebeeina.

Šiuom laikų dauginasi skaitlius jaunuomenės šitoj apielinkėje, iš naujai pribuvusių randasi blaivų ir skaitančių laikraščius. Butų geistina, kad jie prisidėtu prie bendrų darbu, kad pristotų prie vietinės SLA. 20 kuopos, tai, pasidauginus narių skaitliui, suvienytomis spėkomis galėtumėm daugiau nuveikti. **Stasis.**

IŠ PAINESDALE, MICH.

Painesdale tai mažas miestukas, kuriame randasi vario kasyklos. Ir aplinkinėse randasi vien vario kasyklos Houghton Co. Michigan valstijos vario kasyklose streikuoja darbininkų apie dvidešimts tukstančių. Jie reikalauja didesnių algų, pripažinimo unijos ir 8 valandų darbo dienos. Apie tai pranešame, kad čia nieks nevažiuotų darbo ieškoti kol nepasibaigs streikas. Streikas prasidėjo 23 liepos. Žmonės labai nusiminę. Kompanija sutraukė milicijos pustrečio tukstančio kareivių. Riaušių nepasitaikė iki šiol. Streiklaužių nesiranda. **Streikierius.**

LAIŠKAS REDAKCIJON.

No. 30 "Lietuvos" tilpo p. Teisamylio korespondencija iš Montello, Mass. Teisamylis, dalyko nežinodamas, sako, jog šiuom kartu socialistai ir jų vadovai parodė savo apšvietą, nustojo žmogiškų jausmų.

Tiesa du asmenys prasižengė prieš dorą, už tai iš 17 L. S. S. kuopos tapo prašalinti, bet nei vienas iš jų socialistų vadovu nebuvo, nes apie jį menką turi supratimą.

Toliau Teisamylis sako, buk Kazunienė, rodos narė Birutės Dr-jos, nusinuodino, bet ji ištikro nei į jokią draugiją neprigulėjo. Vaikinas gi L. S., kuris nuo verandos nupuolė, kaip čia visi žino, nebuvo laisvų pažiurų, bet buvo visai priešingų, arba gal nei jokių neturėjo; mėgo jis kazyras ir rudį maukti.

P. A. Vizbaras.

PADĖKITE RENGTI TAUTOS MUZEJŲ.

Lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje savo muzejuje, kursai ilgainiui taps tautos muzejumi, renka įvairiausius etnografijos daiktus ir dirbinius, kuriuose atsispindi lietuvių gyvenimas, jųjų dailės apsireiškimas, jųjų kultura. Savo archyve ir bibliotekoje, Draugija renka visokius raštus ir knygas, kuriuose apie Lietuvą ir lietuvius rašoma. Mokslo Draugijai butų labai malonu, jeigu jai pasisektų surinkti savo rengiamuose namuose, kurie bus lietuvių **Tautos Namais,** panašių daiktų skyrių, kuriame galėtų atsispindėti ir Amerikos lietuvių gyvenimas. Todėlei prašau visus tuos Amerikos lietuvius, kurie prijaučia šitam mano atsišaukimui, kad jie teiktųsi prisidėti prie įrengimo tokio skyriaus lietuvių tautos muzejuje Vilniuje. Reikalingi butų iš Amerikos nors paveikslai lietuvių ir lietuvaičių atskirų typų, jųjų šeimynų, vestuvių, krikštynų, mokyklų ir mokinių, namų, kuriuose gyvena, štorų, grosernių, saliunų, bankų, ofisų, fabrikų, bažnyčių, vienuolynų, kapinių, laidotuvių ir k.

Toliau reikalingos — fotografijos lietuvių veikėjų, susivienijimų seimų, įvairių draugysčių ir jų kuopų, draugysčių diplomų ir jų ženklelių, įvairių medalių ir t.t.

Visų tų, kurie turėtų tokių fotografijų ir norėtų jas atiduoti Tautos muzėjun, prašau visiab siųsti "Tėvynės" redakcijos adresu: New York, 307 W. 30th st.

D-ras J. Basanavičius,
L. M. Draugijos pirm.

P. S. Prašau kitų laikraščių perspausdinti.

PRANEŠIMAS.

Budamas dar Peterburge ir Lietuvoje gaudavau iš Amerikos lietuvių daug laiškų su užklausimasi įvairiuose dalykuose. Kiek galėdamas, visoumet atsakinėdavau ir duodavau įvairius patarimus. Dabar, man Aemrikon atvažiavus su Lietuvių Mokslo Draugijos reikalais, vėl gaunu tokių laiškų. Mielu noru savo tautiečiams esu pasiruošęs patarnauti, tiktai norėčiau, kad adresuojami man laiškai greičiau mane pasiektų ir aš tuo budu greičiau galėčiau atsakymą duoti. Todėlei prašyčiau visus laiškus adresuoti p. V. K. Račkausko adresu: 307 W. 30-th st., New York, N. Y.

Martynas Yčas,
Liet. atstovas Valst. Dumoje.

SLA. STOVIS 1-ą D. LIEPOS MĖN., 1913 M.
(Prisiųsta).

"Tėvynės" No. 31-me paskelbta atskaita už antrą 1913-tų metų bertainį, už balandį, gegužį ir birželį mėn. Iš atskaitos matoma, kad SLA. žymiai ir sparčiai auga. Štai kelios skaitlinės.

Per tris mėnesius prisirašė 468 nauji nariai: ant $1.000 apsaugos 36, ant $600 — 52, ant $300 —119, ant $150 — 247, vaikų skyriun — 14. Išviso antrame bertainyje išduota apsaugos paliudijimų ant $139.950. Į skyrių pašalpos ligoje įsirašė 465 nauji nariai. Buvo tame skyriuje 1,049, dabar jau yra 1,514 narių.

Piniginis SLA. stovis yra šitoksai: 1 d. balandžio buvo iždeгyvais pinigais $16,269.61; nuošimčių — $220.00, inplaukė antr. bertainyje $8,860.68, viso — $25,-350.29. Antrame bertainyje išmokėta $6,925.04, 1-mą d. liepos lieka iždeгyvais pinigais $18,-425.25, arba $7.031.49 daugiau, negu 1-mą d. liepos m., 1912 metų. Pridėjus prie to SLA. namų ir kitokio turto vertę, gauname visą SLA. turtą — $57.-340.15.

Per šį bertainį išmokėta pomirtinių pašalpų $2.587.50, ir pašalpų ligoje — $522.70.

A. B. Strimaitis.

UŽDROŽĖ.

Antanas. — Kaip laikais? Girdėjau, žadi apsivesti.

Raulas. — Tai dar klausimas. Ne toksai aš kvailas.

Antanas. — Atpenė, jokio klausimo nėra.

Raulas. — Kad aš apsivedu?

Antanas. — Ne, bet kad esi kvailas.

SKIRTUMAS.

Motina šventina sunelį už plaukų pagriebus. — Begėdi, ar aš taip rėkiu, kuomet tėvas mane taso? tildo rėkiantį mažiulį — Taip, mamai gerai kalbėti, nes mamos plaukai ana šėpoje guli o mano ant galvos auga.

NUO REDAKCIJOS

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi but pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonymais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą.
Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.
Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.
Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Svečiams atvažiavus. Atvažiavus iš Lietuvos musų gerbiamiems atstovams, Lietuvių Mokslo Draugijos delegatams, pirmučiausia kiekvienos musų, Amerikos lietuvių, draugijos priedermė yra rupintis, kad tikslas, kuriuom jie atvažiavo, butų kuogeriausiai ir kuopilniausiai pasiektas. Taip verčia mus elgtis netiktai ta aplinkybė, kad męs esame lietuviai, bet dar ir tai, kad męs sudarome labai žymią musų tautos dalį — kaip sprendžiama, apie ketvirtdalį visos tautos — ir tai tą dalį, kuri puikiausiai pasilaiko.

Tautos Namų reikalingumas yra dalykas, kaip visi sutinka, mums neatbutinas ir neginčytinas. Daug mažesnės už mus tautos yra išsistatę savus namus. Tos tautos tokiuose klausimuose, nesiskirdamos į partijas, visos eina išvien ir atsiekia tiesiog stebėtinų pasekmių. Lietuvių tauta negali atsilikti užpakalyje. Priešingai, ji privalo stovėti pirmose eilėse. Ji jau parodė, ką ji gali įvykdinti, kuomet nori ir stengiasi. Atsižvelgdamas į netolimą musų praeitį — vos keliolika metų — kiekvienas musų stebiasi, kiek jau nuvekta. Tauta, kurią jau visi skaitė mirusia, apie kurią historikai savo "raštuose beveik kitaip neminėdavo, kaip "gyvenusi prieš kiek laiko", "mirusi tauta" — o didelė garbė buvo, jeigu sakė, kad ji dar tik mirštanti, nykstanti, — ta tauta parodė, kad ji ne tik nemirus, ne tik nemiršta, bet kad ji turi jiegų ir daugiau už daugelį kitų tautų. Lietuviai atbudo ir trumpame laike susitvėrė tokią kulturą, kokią kitos tautos dešimčiais ir šimtais metų tvėrė. Lietuviai parodė puikų savo reikalų supratimą. Kur reikėjo, lietuviai ėjo išvien, bendrai skleidė savo tautos takus ateitin.

Amerikos lietuviai visuomet tuose darbuose stovėjome pirmutinėse eilėse. Jeigu atsirasdavo koks reikalas, visuomet kreiptasi prie musų, nes žinota, kad lietuviai-amerikiečiai supranta savo tautos reikalus, jiems prijaučia ir juos remia. Ir niekuomet neapsivilta, neapsigauta.

Šisai Tautos Namų atstovų atvažiavimo tikslas yra svarbiausiu iš visų ligšiol atsitaikiusių. Jeigu pirma buvo tautos reikalai, kuriuos męs rėmėme, tai jie, nors daromi musų tautos, buvo atskirų musų visuomenės srovių vykinami. Tenai galėjo dar kilti ginčai, nesutikimai, prieštaravimai. Bet šitas reikalas, Tautos Namai, yra visiems bendras. Jį pripažinsta remtinu ne tik tautininkai, ne tik pirmeiviai, ne tik klerikalai, ne tik socialistai, bet visi letuviai, visi musų tautos luomai ir sluogsniai, — visi čia išvien eina, visi bendrai prijaučia. Jei męs kitur rėmėme, tai čia privalome šimtus kartų daugiau remti.

Ir štai reikalinga sutverti progos, kad toji priejauta galėtų buti įkunyta, kad ji butų tikra medžiagiška pagelba tam svarbiam reikalui. Tų progų parupinti, tai yra musų draugijų priedermė. Nereikia laukti, kol atvažiuos atstovai. Kiekviena kolionija, kiekviena joje draugija privalo jau išanksto rupintis, kad butų suteikta kuodidžiausia parama. Iškalno reikalinga aiškinti visiems reikalo svarbumas, raginti prie jo prisidėti. Kiekviena draugija privalėtų sau pasistatyti už priedermę apsvarstyti svečių atsilankymą ir išnaudoti visas progas, kad atsilankymas butų žymiu prisidėjimu prie bendro tautos darbo.

Amerikoje vietų, musų tautiečių apgyventų, yra labai daug, ir svečiai vargu galės visas aplankyti. Todėl męs privalėtume išanksto patįs vietose rinkti aukas ir siųsti jas į tuolaikinį centrą, butent: "Tėvynės" Redakcijai, 307 W. 30th st., New York, N. Y. Visos kiek didesnės aukos bus garsinamos su aukavusiųjų pavardžių pažymėjimu (smulkiau apie tai žiurėk šio numerio Vietinėse Žiniose rašinėlį: "Svečiams iš Lietuvos atvažiavus").

Męs, lietuviai, visur supratome savo reikalus. Parodykime Tautai, kad šį jos svarbiausį reikalą męs ir-gi suprantame ir prideriančiai jį palaikysime.

Tėvynėje Lietuvoje likusieji musų tautiečiai sudėjo 15,000 rublių. Ar nėra musų, turtingiausių tautos narių, priederme sudėti trigubai, keturgubai tiek? Mums visiems tai yra nesunku. Tiktai panorėkime, o įvyks, nes "žmogaus noras yra jo dangaus karalystė".

Dienraštis eisiąs Lietuvoje. Girdėjome, kad Vilniuje susitvėrusi bendrovė, žadanti nuo ateinančių metų pradžios leisti vėl dienraštį. Bendrovėn inėję: A. Bulota, J. Vileišis, K. Žilinskas, K. Grinius ir kiti. Ta žinia tačiaus dar nepatikrinta.

"Varpas" vėl išeisiąs. "Laisvės" No. 60 pranešama, kad tautiškų socialistų laikraštis "Varpas", kuris, pirmam numeriui išėjus, nutilo, vėl pradėsiąs eiti. Neužilgo pasirodysiąs antrasai to laikraščio numeris.

Blaivininkų seimas. Blaivininkų laikraščio "Šviesa" No. 8 pranešama apie Liet. R.-K. Pilnųjų Blaivininkų Amerikoje Susivienijimo 3-čią seimą, atsibusiantį rugpjučio 19 ir 20 d. Aušros Vartų, L. R.-K. parapijoje, New Yorke. Susivienijimo pirmininku yra kun. A. Briška, (4557 So. Wood st., Chicago, Ill.), Centro valdyba inteligentija svietiška ir dvasiška, kaip ir visų luomų žmones, turi pagelbėti ir prisidėti prie kovos prieš girtuoklybę.

Kaip gyvena darbininkai Mažoje Lietuvoje. Visų kalbama, kad ekonominis ir dvasiškas stovis darbininkų Prusų Lietuvoje, kaip ir visoje Vokietijoje, yra daug geresnis, negu Didžioji Lietuvoje, iš kur šiandien visi plaukte plaukia. "Birutės" No. 29 padaryta ištrauka iš to laikraščio redakcijai prisiųsto laiško. Prisiuntė tą laišką jaunas lietuvis, išvažiavęs, rasi, laimės ieškot ir kaip jisai rašo, susipažinti su Mažaja Lietuva ir jos tautišku atgijimu. Kadangi tas laiškas yra labai įdomus ir aiškiai nupiešia tenykščių darbininkų gyvenimo sanlygas, tat manome, amerikiečiai juom pajdomaus. Štai ką rašo tas jaunas vyras:

> "Gyvename viename kambaryje 11 žmonių: 4 merginos ir 7 vyrai (5 lietuviai ir 2 rusai). Šiokiomis dienomis dirbame nuo 5 ryto iki 8½ vakare. Dirbame, kaip juodi jaučiai, ne sulyg jiegų, nes užvaizda nuolat stovi su lazda prie nugaros. Buvo dar-gi atsitikimų, kad darbininkai gavo mušti. Sunkumas darbo dar butų pusė bėdos, bet, ir grįžus vakare nuo darbo, nėra ramybės: suėję, darbininkai riejasi, koliojasi, blevizguoja, nors ausis užkimšęs, bėgk neatsigręždamas. Šventadienyje-gi tai jau ir apsakyti sunku, kas čia dedas. Girtuokliauja veik per dieną; nusigėrę, kabinėjasi prie kiekvieno, šukauja ir kelia vaidus. Jau tris sykius buvo susipešę. Nei tu, žmogus, valyvai pasilsėsi, nei paskaitysi; ir laiško negalima parašyti, netik žinutes į laikraštį."

Pridurtina dar tai, kad tokie dalykai, kaip abiejų lyčių gyvenimas vienuose kambariuose, yra Vokietijos įstatymų griežtai draudžiama.

Lietuviai ir sportas. Męs esame iš prigimimo viena sveikiausių ir tvirčiausių tautų. Bet jeigu męs sulyginsime save su kitomis tautomis, kaip anglai, čekai ir t. t., tai pamatysime, kad jos šiame atvėjyje stovi už mus augščiaus. Kaip tai? Męs viena sveikiausių tautų, ir kiti už mus sveikesni? Pirmu žvilgsniu tai rodosi tiesiog negalima, bet taip yra. Negana dar buti iš prigimimo sveiku ir drutu. Gamta apdovanojo mus tokiu turtu, kaip sveikata. Musų priedermė yra sunaudoti tas turtas. Sunaudoti ne taip, kad jį sunaikinus. Ne, sunaudoti taip, kad, benaudojant, jisai dar padidėtų. Tai galima atsiekti miklinimų-žaislu, arba, kaip sako, sporto pagelba. Sporto svarbą yra labai gerai supratę kitos tautos ir stengiasi įvesti ir kuoplačiausiai praskleisti jį savo žmonių tarpe. Paimkime anglų baseball, football, lenkų sakalus ir t. t. Vis tai tų pastangų vaisiai. Paimkime tas tautas, pas kurias sportas yra išsiplatinęs. Męs pamatysime, kad jos yra gyvybės, jiegų, energijos pilnos. Jos visame kame ne tiktai savo kuno sveikata ,bet ir dvasios jiegomis, stovi pirmutinėje vietoje, nes tiktai sveikame kune sveika dvasia.

Męs, lietuviai, į tokius dalykus, kaip sportai, nežinia kodėl, žiurime kaipo į žaislus, kuriais užsiimti pridera vien tik vaikams. Šokinėjimai, bėgiojimai, esą, pažemina rimtus suaugusius žmones. Tą klaidingą nuomonę męs esame atsivežę su savim iš Lietuvos, bet ir ten jau šiandien pradeda suprasti savo klaidą ir griebias ją taisyti. Mums žinoma yra Lietuvoje moksleivių, kurie pradeda uoliai dalyvauti įvairių rusių sporte. Sportas pasididino jų tarpe, ir tie šiandien tenykščios moksleivijos tarpe pastebiami apsireiškimai, kaip pesimizmas, nenoras gyventi, arba skrajojimas nežinia kur, be abejonės, pranyks. Bet grįšime prie savęs, prie Amerikos lietuvių. Daugumoje męs čionai esame darbininkai. Per dienų dienas prisikamuojame dirbtuvėse, gan dažnai sunkius darbus dirbdami. Nevienas tat gali užmesti, kad nusidirbusiam žmogui ne kuno miklinimai galvoje. Bet prisižiurėkime į kitataučius. Jie taip pat dirba, taip pat nuvargsta, tačiau randa ir laiko, ir progų, ir galėjimo rengti visokių žaislų-miklinimų. Jie tokiose pat aplinkybėse gyvena kaip ir męs. Imkime nuo jų pavyzdį, ir, budami gamtos taip gausiai apdovanoti, męs ne tik neatsiliksime nuo jų, bet ir pralenksime. Geras pasekmes tuojaus pajausime. Numeskime tiktai tą šiandien įsivyravusį nerangumą!

J. A. Jakėnas.

Panamos Kanalas.

Viskas, rodos, beveik jau užbaigta. Tai, kas rodės negalima, stebuklinga, tampa įvykusiu faktu. Bet štai girdisi balsai, kurie šaukia, kad naudingas Panamos kanalo prakasimas galįs žmonijai labai pakenkti, galįs net didelių nelaimių atnešti. Tie balsai priguli mokslo vyrams, ir nenoroms jų klausais. Prisiklausai, ir neramumas kįla krutinėj. Kai-kurie tų balsų tvirtina, kad Panamos kanalo prakasimas gali pakenkti ypač Europai. Pirmu žvilgsniu tai stebėtina, bet prisižiurėjęs arčiaus, paliauni stebėti ir užsimastai.

Štai ką sako rusų prof. Skvorcovas apie tai.

Šiaurių ir Pietų Amerika sujungta tarp savęs siaura Panamos susmauga. Iš rytų pusės susmaugą plauja taip vadinamos Karaibiškos jurės, Atlanto vandenyno koja. Prie susmaugos jos turi apie 3500 metrų (metras=netoli pusės sieksnio) gilumo. Iš vakarų pusės prieina patsai Didysis vandenynas Pacifikas, kurisai pakraščiuose turi 3600—4600 metų gilumo.

Aišku, kad Panamos susmauga yra siena tarp dviejų vandeninių bedugnių, kurios yra nuolatiniame judėjime, ne tiktai ačiu didesniam ar mažesniam jurių bangavimui, bet ir ačiu taip vadinamoms jurių srovėms, kurių čionai yra, (jurių srovė tai yra, tartum, tekanti upė jurių stovinčiame vandenyje).

Per Karaibiškas jures į Mexikos įlanką ineina taip vadinama Pietų ekvatorialine srovė, kuri, išėjus iš Mexikos įlankos, padaro Golfštromo srovę, pereinančią skersai per Atlanto jures ir tekančią pro šiaur-vakarinę Europos dalį. Golfštromo srovės vanduo yra šiltas, ir, tiktai ačiu tai srovei, Europa turi savo dabartinį šiltą klimatą. Tačiau nevisuomet taip buvo. Daug amžių atgal Europos klimatas buvo labai šaltas, — daug-maž toksai, kaip dabar Greenlandijoje. Beveik visa Europa buvo užklota storu ledo ir sniego sluogsniu. Aišku, kad Golfštromo tuomet dar nebuvo. Kįla klausimas, kur galėjo eiti Pietų ekvatorialinė srovė, nes, tiktai ačiu jai, gimė ir dabar gyvuoja Golfštromas.

Geologiški tyrinėjimai rodo, kad Panamos susmauga yra, sulyginant dar nesena. Reiškia, pirmiau abi Amerikos dalįs buvo atskirtos viena nuo kitos. Aišku todėl, kad Pietų ekvatorialinė srovė tuomet, atėjus į Karaibiškas jures, pasukdavo į vakarus ir pereidavo į Pacifiko vandenyną. Taip manyti verčia dar sekančioji aplinkybė. Į šiaurius nuo susmaugos, tarp pussalių Yucatan ir Honduras ir Vakarų Indijų salų, dabartinių labai gilių Karabiškų jurių, dugnas susideda iš keletos, tariant, pojurinių kalnų eilių. Yucatan nuo Cuba salos yra atskirti vienas nuo kitos gan siauru vandens tarpu, per kurį praeina Golfštromo pradžia, rasdama savo perėjimui per ten ir dabar nemažai kliučių. Geologiški tyrinėjimai drauge su tuom rodo, kad sala Cuba atsiskyrė nuo Amerikos kontinento (tvirtžemio) sulyginamai dar nelabai senai. Visas Cuba salos sustatymas rodo, kad ji yra tąsa kalnų retežio, kuris ateina iš Pietų Mexikos per Yucatan link Cuba salos. Dalis tų kalnų, tarp Yucatan ir Cuba, paskendo, ir iš tos priežasties jurių dugnas toje vietoje yra taip kalnuotas. Tiktai ačiu tam, kad tie kalnai paskendo, Mexikos įlanka galėjo susivienyti su Karaibiškomis jurėmis.

Iš visko augščiau pasakyto galima manyti, kad Golfštromas yra tiktai laikinis apsireiškimas, prigulintis nuo keičiančiųjųsi vietinių sanlygų. Kadangi klimatas didelėje savo dalyje priguli nuo Golfštromo, tai galima matyti, kokiame pavojuje jisai yra, jeigu Golfštromas netikėtai permainytų savo tekėjimo linkmę arba ir visai išnyktų. Jau dabar Golfštromas turi daug bėdos, kol persikopia per minėtą Yucatan ir Cuba protarpį, bet dabar jam tai atlikti padeda spirianti iš rytų Pietų ekvatorialinė srovė. Jeigu tos kliutįs dar pasididintų, arba Mexikos įlauka, ačiu minėtų pojurinių kalnų pakilimui, vėl atsiskirtų nuo Karaibiškų jurių, Golfštromui beveik galima butų užgiedoti amžiną atilsį, nes Golfštromo tėvas, Pietų ekvatorialinė srovė, butų atskirta nuo savo sunaus.

Kas pasidarytų su Europos klimatu, jeigu ji netektų savo šildintojo Golfštromo? Pirmiausiai tai apsireikštų dideliu šilumos nupuolimu. Vasara visiškai trumputė pasidarytų. Kalnų viršunėse pasirodytų sniegų plotai, kurie vis augtų ir leistųsi žemyn. Galop ledo ir sniego plotai užklotų didesnę Europos dalį, kaip tai buvo daug metų atgal. Žodžiu — Europoje atsikartotų ledinė gadynė.

Panamos susmauga, ir aplamai Centralinė Amerika, yra vienomis neramiausių vietų visame pasaulyje. Išskiriant Aleutų ir Japonijos salas, tai yra vieta, kur dažniausiai atsitaiko žemės drebėjimai ir apsireiškia vulkanų judėjimas. Vienoje Centralinėje Amerikoje (be Mexikos ir Ecuador) yra dabar 25 veikianti vulkanai, kurie duoda save jausti gan dažnai. Pati Panamos susmauga dabar dar kįla, ačiu kam, turbut, ir pati susmauga pasidarė. Bet žemės kilimas ir slugimas nėra pastovus apsireiškimas. Šiandien kįla, o už kiek laiko gali pradėti slugti atgal. Tokių atsitikimų pasaulyje yra nevienas. O tai reikštų, kad Panamos susmauga vėl pasislėptų jurių bangose.

Ir štai tokioje sulyginamai netvirtoje vietoje iškasta Panamos kanalas, kurisai daug kame turėjo permainyti esančias sanlygas. Ta permaina (kanalo prakasimas), žinoma, Panamos padėjimą nepadarė pastovėsniu; priešingai, jį susilpnino. Prisižiurėkime. Kasant kanalą, žinoma, buvo išimta daug žemės, ir žemiau gulintieji sluogsniai tapo apnuoginti, ir dabar tie sluogsniai apsemti vandens. Vanduo, kaip žinome, ir tvirčiausią akmenį išplauna ir paverčia į smiltis. Kasant, vartojo daug dinamito ir kitų sproginančių medžiagų. Šuviai sujudino žemiau gulinčius ir tvirtesnius sluogsnius, suaižino juos, suskaldė ir padarė juose nors mažus tarpus. Vanduo nepatingėjo į tuos tarpus atsilankyti ir pradėti tenai savo griaunantį veikimą. Tat, ir iš kitos pusės Panamos susmaugos pamatas, žemiau gulintieji tvirtesni sluogsniai, tapo susilpnintas.

Toliaus vėl žinoma, kad Karaibiškos jurės atsižymi savo pasibaisėtinomis audromis, kurias retai kur kitos jų seselės aplenkia. Tos audros nuneša viršutinius žemės sluogsnius ir apnuogina žemiau gulinčius, kuriuos oras ir vanduo tuo pradeda "mėsinėti."

Panamos susmaugoje, ir taip siauroje, yra dar keletas ežerų. Didžiausias iš jų yra Nicaragua ežeras. Panamos kanalas ir perkasta per du kitu ežeru: didesnį —Gatun ir mažesnį Miraflores. Šie ežerai silpnina ir be to silpną Panamos susmaugą.

Reikalinga pažymėti dar ta reikšmė, kurią Panamos susmaugos tvirtumo klausime turi jurių srovės. Didžiausią svarbą turi srovė, ateinanti iš Pacifiko. Ji yra gan stipri ir muša į vakarinį susmaugos krantą. Ačiu tai srovei, Panamos susmauga yra taip išlenkta. Panamos įlanka yra tos srovės veikimo vaisius. Iš to matyt, kad srovės spyrimas yra labai stiprus. Ji Panamos susmaugą graužia vis tolyn ir tolyn. Kįla pavojus, kad toji srovė gali kuomet nors praardyti, arba ir visai nuplauti Panamos susmaugą.

Kas butų, jeigu taip atsitiktų? Toji srovė yra daug stiprėsnė už Pietų ekvatorialinę srovę. Praardžius susmaugą, ji, beabejo, nukreiptų Pietų ekvatorialinę srovę į kitą pusę. Jeigu Pietų ekvatorialinė srovė nukryptų į kitą pusę, Golfštromas netektų savo pradžios ir sumažėtų, arba ir visai pranyktų. Golfštromo pranykimas reikštų visišką Europos klimato persimainymą, apie ką kalbėta jau augščiaus. Europoje galėtų prasidėti nauja ledinė gadynė.

Panamos susmaugai, o per ją ir Europai, gręsia ir taip didelis pavojus. Panamos kanalo iškasimas tą pavojų dar padidina. Katastrofa gali atsitikti ne šiandien ir ne ryt. Bet kiekvienas, kuris ne tik savim, bet ir sekančiomis gentkartėmis rupinasi, turėtų labai ir labai apmąstyti šį dalyką. Ypatingai taip turėtų padaryti to viso darbo vedėjai, nes šios dienos nauda gali buti nelaimės priežastimi ateityje.

GALAS.

Darbas W. J. Stankuno, 3452 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Atvykusieji iš Lietuvos svečiai, Dr. J. Basanavičius, Lietuvių Mokslo Draugijos pirmininkas, ir adv. M. Yčas, rusų valstijos dumos narys.

TAUTOS NAMAI.

Amerikos lietuvių laikraščiuose tilpo Lietuvių Mokslo Draugijos atstovų, Dro. J. Basanavičiaus ir p. M. Yčio, atsišaukimas, kame aiškiai nurodoma visa Tautos Namų svarba mums ir kurį męs čionai talpiname. Kviečiame kiekvieną atydžiai šį rašinį perskaityti.

Gerbiamieji Broliai Lietuviai! Nesykį jums teko skaityti Amerikos Lietuvių laikraščiuose apie Didžiosios Lietuvos reikalus. Vienas svarbiausiųjų reikalų — tai **Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų Namų Įsteigimas.** Šitie namai turės buti visos musų Tautos kulturos žydiniu. Juose tilps musų muzėjus, knygynas ir kitokie minėtųjų Draugijų bei visuomenės dalykai. Be šios naudos, kurią atneš mums Mokslo ir Dailės Draugijų Namai, bus dar ir kita, bene didžiausioji, butent: musų sostapilėje, Vilniuje, męs, Lietuviai, turėsime svarbiausiąją visos tautos įstaigą, kurioje jungsis visos musų mokslo ir dailės spėkos. Savo sostapilėje męs užimsime tokią vietą, koki ištikrųjų mums ir pridera, kaipo gyventojams tos šalies, kurios sostapile yra Vilnius.

Tokią įstaigą gali ir privalo įrengti visos tautos sukrautinės spėkos. Ikišiol namų statymui rinkta aukos Lietuvoje, tačiaus nedaug jų tesurinkta dėlei įvairių kliučių, kurias ir Jųs, Broliai, gerai suprantate. Rėmė aukomis ir Amerikos Lietuviai: surinktoje suligšiol sumoje 17,000 rublių, iš Amerikos aukų buvo apie 2,000 rublių. Tų visų aukų toli gražu neužtenka. Pradėtasis darbas reikia baigti. Namai reikia pastatyti tokie, kad ir svetimtaučiai matytų, jog Lietuviai jau aiškiai supranta, kokią svarbą tautai turi tokios kulturiškos įstaigos, kaip Mokslo ir Dailės Draugijos.

Mokslo Draugija, žinodama, jog Amerikos Lietuviai, gyvendami tarp augštai kulturoje iškilusių tautų, moka dar labiau branginti tokias įstaigas, o ir jų širdįs gyviau suplasnoja, atsiminus Tėvynę ir Jos reikalus, pasiryžo atsišaukti į jus, Amerikos Lietuviai, ir kviesti Jus pagelbėti minėtosioms Draugijoms pasistatyt savus Namus. Tuo tai tikslu jos atsiuntė mus, kaipo savo atstovus — pasiuntinius, Amerikon.

Mokslo ir Dailės Draugijos stovi toli nuo visokių politikos ir tikėjimo ginčų. Jose telpa visokių pažiurų žmonės, visi, kam tik rupi mokslo, dailės ir kulturos augštyn kėlimas.

Kadangi tasai reikalas yra svarbus visai musų tautai, tad męs šaukiame pagalbon visus, kas tik jaučiasi Lietuviu esąs, be politikos ir tikybos pažvalgų skirtumo. Šaukiamės į visus: atskirus asmenis, į pašalpines, kulturines ir politiškas organizacijas, į vietų draugystes, kuopas ir kliubus.

Beveik kiekviena Lietuvių draugystė turi savo konstitucijoje paragrafą, kurlame sakoma, kad Draugiją rems visus Lietuvių apšvietos reikalus. Taigi, Broliai, atsižvelgkite į tą savo įstatymų skirsnį, apsvarstykite savo draugysčių ir kuopų susirinkimuose šį musų atsišaukimą ir aukomis paremkite musų pradėtąjį darbą.

Kiekvienas Liet. Mokslo Draugijos narys moka į Draugijos iždą 3 rublius metams. Iš tų pinigų Draugija leidžia savo raštus ("Lietuvių Tauta") ir apmoka administracijos išlaidas, o kitokiems darbams pinigų nelieka.

Sulig šiol Mokslo Draugija turi tiktai du Nariu Labdariu, D-rą S. Bazarevskį (Lietuvos Totorių) ir aptiek. K. Aglinską. Jiedu aukojo Draugijai po 200 rublių, o už tokią ir didesnę auką Mokslo Draugija, pagal savo įstatų, suteikia aukotojams Narių-Labdarių vardą, ir tokių aukotojų vardai bus įkalti dabar statomųjų Namų sienoje. Pasitikime, kad ne viena Amerikos Lietuvių Draugija ir ne vienas Amerikoje gyvenąs Lietuvis panorės likti Nariu Labdariu ir tokiu budu įgyti nemirtiną musų Tautos pagarbą ir dėką. Argi nebutų malonu, jei ir Lietuviai, svetimuose kraštuose pralobę, savo turtais šelptų savo brolius Tėvynėje likusius, kaip tai daro airiai, grekai, bulgarai ir k. tautos. Grekas Soutzos, surinkęs didelius turtus, pastatindino puikiausius rumus universitetui Atenuose. Bulgaras Georgievas, bankierius Bukarešte, mirdamas, užrašė 5 milijonus frankų universitetui Sofijoje įsteigti. Čekai iš surinktųjų visuomenėje centų pastatė puikiausį Tautos teatrą Pragoje ir t. t.

Visų vietų, kur Lietuvių gyvenama, męs negalėsime aplankyti; taigi pasitaikys, kad vienur-kitur neteks pasimatyti su Draugystėmis ir atskirais asmenimis, kurie bus pasiryžę aukoti augščiaus paminėtamjam tikslui. Todėl iš visų tų vietų, kurių męs negalėsime pasiekti, Draugystės ir šiaip geros valios aukotojai tesiunčia aukas D-ro J. Basanavičiaus vardu šiuo adresu: Dr. J. Basanavičius, 307 W. 30-th st., New York, N. Y.

Vėliaus pranešime laikraščiuose, kur ir kada lankysimės. Visos aukos bus skelbiama Amerikos ir Lietuvos laikraščiuose.

Jei kas norėtų žinių sulig musų kelionės, tegul kreipiasi į "Tėvynės' redakciją, 307 W. 30-th st., New York, N. Y.

ATSILIEPIMAS.

'Kova'" apžvalgoj No. 29 klausia, kam toki žmogučiai kaip Krukoniai rašo į laikraščius? Ir atsako, kad, girdi, tiktai tam, kad pasirodžius, jog panašus Baltrai su Pauliai, arba Krukoniai sviete randasi.

Aš tiek galiu pasakyti, kad panašųs Baltrai su Pauliais ir išmokino, arba privertė prie šiokio-tokio žmoniškumo nors iš dalies musų garsius "profesorius" socialistiškų laikraščių redaktorius. Dar neperseniai musų "mokslinčiai", dirbdami dėl "labo" darbininkų ir visos nuskriaustos žmonijos, tiktai ir vartojo "moksliškus" išsitarimus k. t.: "užpakalio protas, arklio smagenįs, rusų žandaro logika, šašai, parazitai ir panašius". Bet ačiu Baltrams su Pauliams, tulos Liet. Soc. San. kuopos, susidedančios iš panašių žmogučių, arba Baltrų su Pauliais, užprotestavo prieš tokius redaktorių "moksliškumus". Jeigu ir ant toliaus panašųs Baltrai su Pauliais "nesusipras" ir nesiliaus rašę į laikraščius apie "švarumą" musų tulų laikraščių ypatingai socijalitsiškų, tai ištiesų neilgai reikės laukti, o musų darbininkiški laikraščiai, arba jų redaktoriai, turės taikytiesi prie 20 amžiaus civilizacijos ir kulturiškumo. Aš, kaipo darbininkas, nesivaduoju moksliškumais, bet išdalies pažystų kitų tautų apšviestus žmones, taipgi ir socialistus, tai žinau, kad jie mandagumo, etiško elgimosi, dorybės ir žmoniško elgimosi mokina darbininkus. O pas mus yra atbulai: prasti darbininkai turi mokintį "mokslinčius" šiokios-tokios etikos, nes musų socialistų laikraščiai, taipogi daugelis "socialistų", elgiasi priešingai etikai, niekindami mandagumą. Persitikrinimui lai norintis peržiuri kai-kuriuos nesenai išėjusius "Kovos" numerius.

N. C. Krukonis.

Pašnekėlių Kampelis.

294. Kada prasidėjo spauda Amerikoje? Pirmutinis spausdintas žodis buvo įvežtas į Amėriką per Mexiką 1536 metuose tulo Viceroy Mendoza. Pirmutinė knyga, atspausdinta Amerikoje, yra "Escala espiritualde San Juan Climaco". Kuomet ją atspausdino, nežinia, nes lyg dabartinių laikų neužsiliko jos nei vieno exempliaro. Apie ją žinoma vien iš paminėjimų, tilpusių kituose raštuose. Seniausia lygšiol užsilikusi knyga vadinasi "Manual de Adultos." Jo spausdinimo metai pažymėta skaitline 1540. Tačiaus ir šita knyga išliko toli-gražu ne visa. Toledo katedros knygyne rasta vos keturi jos puslapiai. Kas buvo pirmutiniu spaudėju, nors apie tai labai daug ginčytasi ir ginčijamasi, tačiaus ligšiol nieko tikro nesužinota. Kaip mato skaitytojai iš privestų vardų, pirmutinės knygos, pasirodžiusios Amerikoje, buvo ne anglų, bet ispanų kalboje parašytos.

Anglų kalboje pirmas spausdintas žodis pasirodė iš Cambridge, Mass., kur buvo įsteigta pirma Šiaurių Amerikos spaustuvė. Ją vedė tulas Stephen Daye. Jos įsteigimu ypatingai rupinosi kun. Jesse Glover, kuris apleido Angliją, idant apsigyvenus tarp savo draugų bei bičiulių Massachusetts valstijoje. Jam daugiausiai priguli pirmos Šiaurių Amerikoje spaustuvės įkurimo garbė. Įkurta ta spaustuvė buvo 1638 metuose, o už dviejų metų, tai yra 1640 m., pasirodė pirma knyga. Buvo tai psalmų rinkinis vardu "Bay Psalm book". Pirmutinė knyga, išleista Vidurinėse Kolionijose, buvo almanachas, kurį atspausdino tulas William Bradford 1685 metuose, gyvenęs netoli Philadelphijos. Šitą spaustuvininką parsikvietė 1684 metuose iš Anglijos žinomas Pennsylvanijos kolionijos įsteigėjas William Penn. Vėliaus Pennsylvanijos valdžia pradėjo varžyti spaudą. Ačiu tam Bradford 1693 m. persikėlė į New Yorką, kur jisai buvo paskirtas vietinės kolionijos spaustuvininku. Čia jisai įkurė 1725 m. pirmutinį toje apielinkėje laikraštį vardu: "New York Gazette". Abelnai imant, Bradford labai daug nuveikė tuolaikinėje jaunutėje Amerikos spaudoje. Mirė jisai gegužio 23 d., 1752 m., pragyvenęs aštuoniasdešimts devynis metus, visą tą laiką pašventęs savo pastatytam tikslui.

Pirmutiniu laikraščiu, pasirodžiusiu Amerikoje buvo "Boston News Leter", kuris pirmą kartą išėjo iš spaudos balandžio 24 d., 1704 m. Tasai laikraštis ėjo be pertraukų per 72 m. Antras laikraštis buvo "Boston Gazette", kurisai pirmu kartu pasirodė gruodžio 21 d., 1719 m. Trečias laikraštis buvo "American Weekly Mercury" (Philadelphijoje); pradėjo eiti gruodžio 22 d., 1719. Reiškia, šiuodu laikraščiu gimė beveik toje pačioje dienoje. Toliaus tapo įkurtas laikraštis "New England Courant" rugpjučio 17 d., 1721 m.

Seniausiu iš dabar einančių laikraščių yra "New Hampshire Gazette", spausdinama Portsmouth, N. H. ir įsteigta 1756 metuose. Kitu seniausių laikraščių Amerikoje yra "The North American and United States Gazette", kurisai ir dabar yra Philadelphijos svarbiausiu laikraščiu komercijoje.

Pirmutinė popieros dirbtuvė buvo Amerikoje įsteigta netoli Germantown, Pa., 1690 metuose.

—o—

295. Kada atrasta teleskopas? Teleskopo išradimo garbė yra atiduodama žinomam viduramžių mokslininkui Galilėjui, bet vargu tai teisingai. Dėlei to klausimo yra daug ginčų, dar ir dabar tebetęsiamų. Tačiaus manoma, kad teleskopas, buvo žinomas jau senovės graikų mokslininkams. Taip spėjama iš to, kad senovės mokslininkas Democritus tvirtino, jog taip vadinamas dangaus "Paukščių Kelias" susidedąs iš begalinės daugybės žvaigždžių. Taip jisai galėjęs tvirtinti, tiktai ištyręs "Paukščių Kelią" nors bent prastu teleskopu. Pas kitus senovės graikų ir romėnų rašytojus randama daug tokių patėmijimų, taip kad galima spręsti, jog teleskopas buvo jiems žinomas. Tačiaus tai vis spėjimai, nes tiesių nurodymų niekur nėra. Kiek aiškesnių nurodymų turime vėlesniame laike. Taip, imant mokslininko Roger Bacon (mirė 1294 m.) raštus, galima tikrinti, kad šisai mokslininkas puikiai žinojo visokių ručių optiškus stiklus ir taipgi mokėjo sustatyti teleskopą. Bet kad jisai ištikrųjų teleskopą sustatė ir juom naudojosi, mes apie tai nieko nežinome. Iš Bacon raštų matyt, kad jisai išdirbo tiktai teoriška klausimo pusę. Kaip sprendžiama, pirmu tikru teleskopo sustatytoju yra tulas Giamubattista della Portal (gyveno apie XVI amžiaus vidurį). Šio mokslininko sustatytas teleskopas buvo labai prastas ir praktiškai mokslui jokios naudos neatnešė. Potam mes randame dar bent keletą mokslininkų, kurie tuom klausimu įdomavo ir stengėsi jį išrišti, bet nieko praktiško neatsiekta. Jeigu šis-tas ir atsiekta paties teleskopo sutaisymo klausime, tai nemokėta ar nežinota, kaip juom pasinaudoti (čia išskiriama senovės mokslininkai). Naudotasi juom tokių mokslininkų, kaip įrankiu daryti "įdomias praktikas" ir "gamtiškai-magiškus rodymus". Tokiu budu apie 1600 m. apie teleskopą, kaipo galingą įrankį astronomijos moksle, nieko nežinota. Galilejus apie visus tuos bandymus greičiausia žinojo; žinojo, galima manyti, ir kaip teleskopą sutaisyti. Svarbiausis Galilejaus nuopelnas yra tame, kad jisai panaudojo teleskopą astronomijos moksle ir parodė, kokiu galingu įrankiu yra teleskopas dangaus tyrinėjime. Ačiu tam išradimui, astronomija žengė į tą kelią, kurisai privedė ją prie to augšto išsiplėtojimo laipsnio, ant kurio ji šiandien yra.

—o—

296. Kaip pasidaro tornado? Tornado yra viena pavojingiausių ir baisiausių audrų pasaulyje. Tornado atsitaiko dažniausia Amerikoje, ypatingai Mississippi klonyje ir Pietų valstijose. Europoje ir kitur tornado yra labai reti.

Tornado yra baisi viesula su smarkia audra. Oro stulpas sukasi ne tiktai savyje, bet ir eina pirmyn greitumu nuo 20 iki 40 mylių į valandą. Tornado neilgai tęsiasi: paprastai nuo pusė valandos iki valandai. Gema tornado kur nors apie ciklono vidurį, kame oro spaudimas yra labai mažas. Aplink stovintieji oro sluogsniai stengiasi užpildyti žemo spaudimo vietą ir iš visų pusių, pučia spirališkai į ciklono vidurį. Pietinė ciklono pusė yra šilta. Augščiaus stovintieji šaltesni oro sluogsniai spaudžia į šiltas ciklono sroves ir dar daugiau paskubina jos. Šiltieji sluogsniai subėga į ciklono vidurį. Kadangi atbėga vis naujos ir naujos srovės, tai viduryje susirinkęs šiltas oras turi kilti augštyn. Bet viršui stovintis šaltas oras spaudžia ir neleidžia. Galop šilto žemai stovinčio oro prisirenka tiek, kad jisai savo jiega praplėšia augštesnius šaltuosius sluogsnius ir, tartum, burbulais kįla augštyn, žinoma, su dideliu smarkumu ir jiega. Apačioje kiekvieno tokio burbulo yra smarkus vėjo traukimas. Tai yra tornado. Taip tęsaisi, kol nepasidaro tam tikros srovės, kurioms šiltas oras galėtų liuosai kilti augštyn, o šaltas oras kita srove nusileisti žemyn. Kaip minėta, tornado yra viena baisiausių audrų. Jos baisumas dar pasididina tuom, kad niekuomet negalima permatyti arba prieš laiką įspėti, kur ir kad pasirodys tornado.

—o—

297. Kur yra ilgiausis tunelis? Ilgiausiu tuneliu ligšiol buvo taip vadinamas Simplon tunelis, kurisai yra iškastas apačia Alpų kalnų. Dabar žadama kasti dar didesnis. Yra tai projektuojamas po Kaukazo kalnais tunelis, kuris bus 16½ mylių ilgumo. Inžinieriai, ištyrę vietą, kurioje manoma tasai tunelis kasti, rado ją labai parankia ir gera, svarbiausiai, nepavojinga. Tas tunelis norima kasti tam, idant išvengus dabartinio važinėjimo po augštus Kaukazo kalnus ir tęsimo po tuos kalnus naujų geležinkelių. Tunelio iškasimas užimtų apie 8 metus.

KLAUSIMAI.

298. Ar yra sirenų, pusiau moterių ir pusiau žuvų (L. Bak kl.)?

299. Kaip pasidaro vaivorykštė (J. J. Mick. kl.)?

300. Kur yra didžiausis tiltas pasaulyje (J. J. Mick. kl.)?

301. Kur be pielos negali žmonės apsivesti.

VIETINĖS ŽINIOS.

Svečiams iš Lietuvos atvažiavus. Gerb. musų svečiai Dr. J. Basanavičius ir adv. M. Yčas, L. M. Dr. atstovai, atvyko į Chicagą praeitame ketverge, liepos 31 d., išryto, Michigan Central geležinkeliu. Išvažiavo iš Scranton, Pa. 12-toje valandoje naktį liepos 29 d. Išryto 7 val. atvažiavo į Buffalo, N. Y. Čia sustojo pažiurėt Niagara vandens puolimo. Užtruko čionai apie 5 valandas. Iš čia atvažiavo į Chicagą. Susitiko gerb. svečius kun. F. B. Serafinas, pirmininkas komiteto svečiams priimti, ir nusivežė pas save į Roseland, kur svečiai ligšiol ir viešia. Padaryta maršriutas po Chicagą, kurį čionai ir paduodame:

Rugpjučio 3 d., Visų Šventųjų Par. svet., 10806 Wabash ave., Roseland, Ill.

Rugpjučio 5 d., J. Alijošiaus svetainėje, kampas 46-tos ir Wood gatvių.

Rugpjučio 7 d., Bažnytinėje svetainėje, Cicero (Grant Works) Ill.

Rugpjučio 9 d., Aušros Vartų par. svet., 2321 W. 23-čio Place.

Rugpjučio 10 d., Apveizdos Dievo par. svet., kampas Union ave. ir 18-os gat.

Rugpjučio 11 d., Šv. Mykolo par. svet., Wabansia ave. ir Paulina gatvė.

Rugpjučio 13 d., Lietuvių Bažnytinėj svet., South Chicagoje.

Rugpjučio 14 d., Šv. Jurgio parap. svet., kampas Auburn ave. ir 32-ro Place.

Visur pradžia 7:30 val. vakare.

Susirinkimai rugpjučio 3 d. ir 5 d. jau atsibuvo. Žmonių renkasi į susirinkimus nepaprastai daug. Taip, rugpjučio 3 d. Roseland, Il., susirinko daugiau negu 500 žmonių.

Vietinis klebonas kun. F. B. Serafinas perstatė susirinkimui atvykusius svečius. Pirmutiniu kalbėjo Dr. J. Basanavičius. Savo kalboje aiškino Lietuvių Mokslo Draugijos svarbą ir Tautos Namų reikalingumą bei naudą mums, lietuviams. Antruoju kalbėjo adv. M. Yčas, paliesdamas savo kalboje daugiausia šiądienį Lietuvos stovį. Užsibaigė susirinkimas kun F. B. Serafino kalba.

Suaukauta $279.30. Kun. F. B. Serafinas paaukavo $100. Vėliaus, einant per biznierius, surinkta dar suviršum $130. (Apie susirinkimą ant Town of Lake žiurėk žemiaus). Dauguma žmonių vis pirko Lietuvių Mokslo Draugystei žemės sieknius. Sieksnis kainuoja $10.50. Kiekvienas nupirkusis sieksnį, arba daugiau, žemės gauna tam tikrą labai gražų diplomą. Tie, kurie aukauja po $100, arba daugiau, įgija L. M. Dr. narių-rėmėjų vardą. Tokių narių rėmėjų pavardės su kiekvieno rėmėjo fotografija bus viešai garsinamos. Vėliaus manoma sudaryti tam tikras narių-rėmėjų albumas, kame tilps kiekvieno atskiro nario pavardė ir fotografija. Apart to, kiekvieno nario-rėmėjo pavardė bus iškalta tam tikroje marmuro lentoje, kuri, statant namus, bus įmuryta į tam tikrą vietą sienoje. Tokiu budu visi tie vardai liks amžinai lietuvių atminčiai. Vyrai! Stengkimės kiekvienas patekti į tų garbingųjų skaitlių! Jei atskirai neišgalime, stengkimės bent vardą tos draugijos, prie kurios prigulime, įrašyti į šį amžiną lapą! Parodykime, kad mes savo tautą mylime ir jos reikalus suprantame nemažiaus, kaip kitos lietuvių dalįs!

Svečiai ant Town of Lake. Rugpjučio 5 d. vakare, J. Alijošiaus svetainėje, buvo prakalbos Dr. J. Basanavičiaus ir M. Yčo. Žmonių buvo apie 350. Vietinis klebonas kun. A. Skrypko perstatė žmonėms atvykusius svečius. Pirmutiniu kalbėjo Dr. J. Basanavičius, antras M. Yčas, trečiu kalbėtoju buvo kun. A. Skrypko ir ragino savo parapijonus, kad nepasigailėtų aukauti. Suaukauta $260.05. Sverbesnės aukos buvo: kleb. kun. A. Skrypko, $104 ir Dr. Šv. Cicilijos Gied. prie parap. Šv. Kryžiaus $25.00. Pabaigiant buvo sudainuota keliolika dainų Dr. Šv. Cicilijos choro, kurio vedėju yra gerai žinomas lietuviams p. V. Daukša. Dainos atlikta labai gerai, ir svečiai buvo labai tuom užganėdinti. Dr. J. Basanavičius padėkavojo aukautojams ir dainininkams. Tuom prakalbos užsibaigė. **J. J. B.**

— S. L. A. 129 kuopa susirinkime liepos 24 d. nutarė sekančius reikalus: 1) paraginti Chicagos apskričio kuopas, kad kokiu nors budu prisidėtų prie priėmimo Lietuvos Atstovų, ir tam reikalui išrinko komitetą; 2) surengti teatrą "Vyrų Vergija" rugsėjo 21 d., 1913, M. Meldažio svetainėje. Šį teatrą prisižadėjo lošti du žymųs artistai F. Motuzas ir J. Juknis, kurie yra atsižymėję teatruose Lieeuvoje. Jie ką tik atvažiavę iš Lietuvos prisirašė prie S. L. A. 129 kuopos ir žada daug pasidarbuoti joje. **Narys.**

— Liepos 31 d. Chicagos Draugijų Sanjungos centro valdyba, dalyvaujant ir pavienėms ypatoms, nutarė parengti puotą svečiams, kuomet šieji važiuos iš Chicagos. Tam tikslui nutarta paimti rugpjučio 30 dieną Shermann viešbutis. Įžanga atskirai ypatai paskirta $2.50. Kas liks nuo puotai surinktų pinigų, bus paaukauta Lietuvių Mokslo Draugijai. Smulkmenos bus vėliaus paties komiteto paskelbtos.

— S. L. A. Chicagos rajono kuopų delegatai rugpjučio 3 d. susirinko "Aušros" svetainėje apsvarstyti svečių atvykimą. Išrinkta tam tikras komitetas. Komiteto tikslas yra susižinoti su Chicagos apielinkių lietuvių kolionijomis kaslink maršriuto parengimo svečiams. Į susirinkimą tapo pakviestas p. S. P. Tananevičia paaiškinti tulus klausimus, kilusius delegatų tarpe. Išklausius p. S. P. Tan. paaiškinimų, veinbalsiai nutarta, kiek galint, remti atvykusius svečius.

Lietuvis, iššokęs iš ligonbučio per langą, mirė. Tulas lietuvis Jonas Tolišis, sirgdamas vidurių liga, atvažiavo iš Waukegan, Ill., kur jisai nuolat gyvena, į Chicago gydytis. Dr. W. S. Cox, pas kurį ligonis užėjo, pasakė jam, kad reikalinga bus padaryti operacija, su kuom ligonis pilnai sutiko. Liepos 28 d. Jefferson Park ligonbutyje tapo padaryta operacija. Ligonis išpradžių po operacijai jautė save labai gerai. Bet staiga ketvergo nakčia skaudėjimas viduriuose padidėjo ir pasiekė tiesiog nepakenčiamo laipsnio, taip kad ligonis kartais buvo visai be žado. Pagal visa ką buvo matyt, kas jisai miršta. Rugpjučio 1 d. apie trečią valandą buvo pakviestas kunigas, pas kurį ligonis atliko išpažintį ir visas tikėjimo reikalaujamas pareigas. Apie 5 val. vakare tą pačią dieną ligonis, kaip sakoma, iš baisaus skaudėjimo, netekęs jiegų toliaus kentėti ir beveik netekęs proto, po stipraus pasipriešinimo iš jį prižiurėjusios sesers pusės, iššoko per langą. Už 3 valandų, butent: apie 8 valandą vakare, nelaimingasai numirė. Nei policijai, nei koroneriui nebuvo tuojaus pranešta apie mirtį. Ligonbučio gydytojai tvirtiną, kad ligonis miręs ne nuo puolimo, bet nuo operacijos. Ligonbučio gydytojas Dr. Robertson nenorėjęs pasakyti mirusiojo pavardės, bet siuntęs pavardei sužinoti pas Drą Cox, kurisai, kaip sakoma, daręs operaciją ir gydęs nelaimingąjį. **G.**

Nelaimė piknike. Birželio 3 d. burelis lietuvių-bridgeportiečių, vadovaujant pp. Miniat ir Holovinskiui, sutaisė šale Chicagos, vietelėje, vadinamoje Leafy Grove, šeimyniską pikniką. Tam tikslui nusisamdė pas Pearson & Co. didelį automobilių, kurisai visus ir nuvežė į Leafy Grove. Visi išsiskirstė po girią. Nuėjo ir šoferis kur tai. Tuom tarpu, kaip pasakojama, Juozas Šliakis (Bridgeporte gyvena), priėjęs prie automobiliaus ir pakvietęs buvusius aplinkui žmones, tvirtindamas, kad jisai automobilių valdyti mokąs. Susisėdo pilnas automobilius žmonių. Kiek pavažiavęs, automobilius ties Lietuviškomis Tautiškomis kapinėmis įkrito į gan gilią grabę ir apsivertė. Sužeista gan didelis skaitlius žmonių. Sužeistųjų pavardės: ponios Chmieliauskienė, K. Skovsgirdienė, Debler, p-lės J. Skovsgirdžiutė, E. Debler. St. Vabol, V. Podgurski ir ponas Miniat.

Suvažinėjo lietuvį. Rugpjučio 1 d., 11:45 nakčia Halsted gatvėje, tarp 32-ros ir 33-čios, greitai važiavęs automobilis parmušė ėjusį skersai gatvę lietuvį Praną Pocių, 3301 So. Halsted g-vė, ir visai ratai parmuštąjį pervažiavo. Sužeistasai tuojaus nugabenta, kaip sakoma, į vaistinę (drug store) ties kerčia 32-ros ir Wallace gatvių, o iš tenai į People's Hospital (22-ra g-vė ir Archer ave.). Nelaimingasai labai sunkiai sužeistas. Nelaimės vietoje rasta popierinis doliaris ir blešinė. Telefonu į nelaimės vietą pakviesta policija, kuri prisiuntė du detektyvu. Atvykusieji detektyvai, kaip pasakojama, atvykę ir, ištyrę dalyką, šaukusius žmones išbarę už suteiktą trukdėsį, nes esą galima butų buvę atlikti tai ir kitoje dienoje išryto.

Persišovė. Liepos 31 d. vakare tulas lietuvis Ignacas Visapavičia, 23 metų ir gyvenąs 4600 So. Wood st., kuris savo varduvėms paminėti iškėlė pokilį. Įsikausęs, varduvininkas atsiminė, kad jau keliolika metų, kaip jisai nešaudęs. Savo šauliškų gabumų pertikrinimui tą vakara nusipirko revolverį ir norėjo parodyti savo senovišką mokėjimą šaudyti. Išėmęs kulkas pradėjo žaisti, spaudydamas revolverio gaiduką. Viena kulka tačiaus revolveryje buvo likusi ir, užgavus ją, revolveris iššovė, sužeisdamas šaulio rankos pirštą. Gydo Dr. S. Brenza. Sakoma, kad sužeidimas yra labai sunkus. **J. J. B.**

Uždraudė statyti Šv. Kazimiero seserų namą. Sanryšyje su atsitikimu su p. Eudeikiu, aprašytu praeitame "Lietuvos" numeryje, Hod Carriers unija atsisakė duoti darbininkų naujai Šv. Kryžiaus parap. seserų namui statyti, kol visas dalykas nepaaiškės teismo keliu. Teismas atsibus rugpjučio 19 d. Už riaušių neišvengimą minėta unija nubaudė S. Markuną, seserų namą statantį kontraktorių, $40. Atimdama darbininkus, unijai faktiškai uždraudė statyti seserų namą. Tas uždraudimas paliečia vien tik minėtą seserų namą. Visokius kitokius trobėsius S. Markunas turi pilną tiesą statyti. **J. J. B.**

"Birutės" choro bandymai. Rugpjučio 8 d. prasidės po ilgai pertraukai "Birutės" choro bandymai. Bandymai atsibus kas pėtnyčios vakarą, 8-tai valandai pasibaigus, Mark White Square. svetainėje. Chorą veda p. A. Pocius. Norintieji prisirašyti lai atlieka tai dabar išpradžių, nes vėliaus prisirašymas bus apsunkintas. **"Birutės" Valdyba.**

Muštynės piknike. Šv. Kazimiero draugija (nuo Bridgeporto) rugpjučio 3 d. turėjo savo pikniką Bergmann darže, Riverside, Ill. Kaip pasakojama, įsikausę piknikieriai apie 3 val. po pietų pradėjo tarp savęs peštis. Į darbą paleista ne tik kumščios, alaus bonkos, bet ir peiliai bei revolveriai. Keletą mušeikų, kaip sprendžiama, smarkiai apdaužyta. Ar kas pašauta ,nežinia. Panaši gimnastika, kiek teko mums girdėti, dažniausia praktikuojama musų taip vadinamų "angliškai-lietuviškų sportų". **Sportas.**

"Apšvietos" piknikas. Liepos 3 d. Leafy Grove atsibuvo moterių draugijos "Apšvietos" suruoštas piknikas. Žmonių suvažiavo nepaprastai daug. Per dieną miške pasilinksminę, pažaidę, pašokę, visi grįžo namon pilnai užganėdinti. Piknikas, pinigo žvilgsniu, kaip sakoma, yra pilnai pasisekęs.

— Jaunų Amerikos Lietuvių Tautiškas Kliubas liepos 28 d. Leafy Grove turėjo savo pikniką. Žmonių buvo suviršum 100. Pasakyta prakalbų, padainuota, pašokta bei pažaista. Gražiai pasilinksmintą, visi grįžo pilnai patenkinti namon.

Moksleivių susirinkimas. Rugpjučio 2 d. "Aušros" svetainėje Liet. Moksl. Amer. Susiv. I kuopa laikė savo mėnesinį susirinkimą. Paprastai šios kuopos susirinkimai įvyksta antroje kiekvieno mėnesio savaitėje, bet šį kartą, atsižvelgiant į neužilgo Chicagoje įvyksiantį L. M. A. S. antrą seimą, pasiskubinta. Šiame susirinkime tapo išrinkta nauja kuopos valdyba, į kurią pateko: pirm. — p. K. Mikolaitis, pirm. padėjėju — p-lė L. Gazaitė, rašt. — p. S. Biežis ir iždin. — p-lė M. Vitas. Susirinkimą sutrukdė gaisras, ištikusis šale "Aušros" stovinčiame name. Ačiu pakilusiam trukšmui, susirinkimas reikėjo pertraukti. Kiek vėliaus visi susirinko pas naujai Bridgeporte apsigyvenusį dentistą Drą Drangelį, kame susirinkimas ir tapo užbaigtas.

L. M. A. S. I kp. Trimitas.

Ella F. Young likosi mokyklų superintendente. Sulyg musų spėjimų, ponia Young likosi mokyklų superintendente. Trukšmas, pakeltas jos noru atsisakyti nuo tos vietos, aprašyta jau praeitame "Lietuvos" numeryje. Praeitoje savaitėje mokyklų komitetas svarstė jos rezignaciją, kurią beveik vienbalsiai (14 balsų prieš 1) atmetė. Laike komiteto posėdžio salėje buvo begalės žmonių. Ponios Young nebuvo. Per visą dieną jį gavo begales pasveikinimų. Kuomet komitetas pranešė jai, kad rezignacija nepriimta ir ji prašoma liktis senoje vieotje, ji laišku pranešė savo sutikimą bei prižadėjo ir toliaus darbuotis, kiek jiegos pavelys.

Automobiliaus auka. Praeitoje subatoje tulą Bert S. Eddy patiko baisi nelaimė. Jisai, drauge su kitais, važiavo automobilium iš Jackson park. Ties Stony Island ave. ir Midway automobilius sustojo praleisti strytkarį. Tuom tarpu automobiliaus mašina visai sustojo. B. S. Eddy iššoko ir pasuko mašiną. Automobilis staiga šoko pirmyn ir nesuspėjusį į šalį atšokti Eddy trenkė į iš prieš smarkiai ateinantį strytkarį. Nelaimingasai tapo strytkario atmuštas atgal prie automobiliaus, kurisai savo auka vėl atmušė į strytkario sieną. Nugabentas į artimą ligonbutį nelaimingasai greit pasimirė. Abelnai, paskutiniame laike Chicagoje labai pasididino skaitlius nelaimių su automobiliais. Kasdien daugelis užmušama ir sužeidžiama.

Užmiršo kalėjime. Liepos 31 d. išėjo eikštėn tiesiog netikėtinas Suv. Valstijose dalykas, butent apskričio (county) kalėjime buvo rasta jauna mergina, kurią visi.... užmiršo. Kuomet pakilo klausimas, kodėl ji suareštuota ir kame kaltinama, pasirodė, kad nei teismas, nei kalėjimo valdžia nieko apie tai nežino. Mergina prasėdėjo kalėjime 3 mėnesius. Išsiaiškinus dalykui, tapo tuojaus paleista.

Gaisras. Rugpjučio 2 d. name, 3151 So. Halsted st. (šale "Aušros") ištiko gaisras. Namas priguli lietuviui. Atvažiavę gaisrininkai greit apmalšino ugnį. Nuostoliai nedideli.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

Praeitame "Lietuvos" No. 31 žinutę apie J. F. Eudeikio įsiskverbė nemaloni klaida. Visur tenai minėta apie bažnyčios statyma. Turi buti vieton to visur: **Šv. Kazimiero seserų namas.** Bažnyčią stato visai kitas konyra labai sunkus. **J. J. B.**

JUOKELIAI.

PAVYZDYS.

Mokytoja išaiškino mokiniams, kas tai yra karštis ir šaltis bei koksai tarp jų skirtumas, ir klausia mokinio.

— Kaip veikia šaltis ir kaip karštis?

— Šaltis žmogaus kuną sutraukia, o karštis išplečia.

— Duok pavyzdį.

— Pavyzdin, žiemą diena trumpesnė, o vasarą ilgesnė, atsakė mažiulis.

GERAS VAIŠNIS.

Kvaila boba vaišina savo kumą ir ragina — Valgyk, kumute! geri barščiai: vaikai valgė—nesuvalgė; šuva ėdė — nesuėdė; tris dienas po suolu gulėjo. Valgyk, kumute, valgyk! Geri barščiai.

GRAŽIAI ATSAKYTA.

Ponas klausia Jurgio — Ar gilu čia?

Jurgis. — Net iki pačiam dugnui.

Ponas. — O mužikas ar prigertų čionai?

Jurgis. — Oho! Net ir didžiausis ponas galėtų gala sau rasti.

VISI PIESTI.

Ponas. — Nusivaryk greičiaus savo kiaulę nuo tako! Ar nematai, kad čia eiti paskirta pietiems?

Piemuo. — Ponuli, bet ir mano kiaulė nei raita, nei važiuota.

AR NEGERAI ATSAKYTA?

— Jonai, jeigu nemislydamas tuojaus pameluosi, tai gausi doliarį.

— Tamista man du pažadėjo, buvo greitas atsakymas.

KRAUTUVĖJE.

Pirkikas. — Meldžiu duoti saldainių už 10 centų. Kuomet padavė, klausia krautuvininko — O kiek jums čia mokėti?

Apgarsinimai.

KUR YRA JUSŲ PILVIS.

Tulas garsus gydytojas pasakė, kad, pavalgę, męs neprivalome žinoti, kur yra musų pilvas, tai yra męs neprivalome jausti nei mažiausio skaudėjimo arba sirguliavimo. Visiškai sveikas žmogus neturi jausti, kur yra jo širdis, jo inkstai arba kepenjs. Kaip tik jusų pilvas duos žinoti, kur jisai yra skaudėjimu, koktumu, vėmimum arba kitokiu sirguliavimu, jųs turite kreiptis prie Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro. Jisai sustiprins jusų pilvą, sutvarkys virinimą, pagelbės vidurių užsikimšime. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras yra geras vaistas namuose ir labai gelbsti staigiuose susirgimuose, nervų sujudimuose, vėmime, traukiojimuose, apetito netekime, vidurių užsikimšime. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Skaudėjimas raumenyse, prie išsisukimų ir tynimų bus greitai palengvintas. Trinerio Linimento pagelba.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

ŽIRGVAIKIO PASK. IR BUD. DR-JA.
Jau gyvuoja 3 metai ir turi kapitalo suvirš $12,000.00

Taigi, lietuviai, kurie norit sučėdyti pinigų mokėdami tik po mažą sumą, prisirašykit prie šios draugijos. Dr-ja laiko savo susirinkimus kas seredos vakarą apie 8 val. vak. L. Ažuko svet., 3301 Auburn ave., kertė 33-čios gat. Taipgi šita Dr-ja skolina pinigus ant namų už prieinamą procentą.

Nauja 14-ta serija atsidarė Liepos 16 d. Kurie norite užsirašyti atsilankykit po viršminėtu antrašu.

SVARBI NAUJIENA!

Žinoma plačiai tautiška draugija "VYTIS" ant Bridgeporto savo mėnesinius susirinkimus laiko kas antrą nedėldienį kiekvieno mėnesio pirmą val. po pietų L. Ažuko salėje, 3301 Auburn ave. Sekantis susirinkimas atsibus rugpjučio (Augusto) 10 dieną, š. m. Kviečiama ir patariama lietuviams "VYTIES" draugijon prisirašyti, nes per sekančius kelis mėnesius palengvinta įstojimas, tik $1.00. Lietuviai tegu susirinkimo metu atsilanko ir tegu išpildo įstojimo aplikaciją. Tai labai gera proga. Komitetas.

DIDELIS METINIS PIKNIKAS

parengtas Dr-stės Šv. Antano iš Padvos, nedėlioje, rugpjučio (Aug.) 10 d., 1913 m. Atsibus visiems Chicagos lietuviams žinomoj vietoj, Bergmann's Grove (darže), Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9-tą valandą iš ryto. Inžanga 25c. porai.

Maloniai užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites kuoskaitlingiausiai atsilankyti į musų Didelį Metinį Pikniką, o užtikriname, jog nesigailėsite. Bus visokių skanių gėrimų, kvepiančių cigarų ir puiki muzika.

Užkviečia visus Komitetas.

ANTRAS DIDELIS IŠKILMINGAS PIKNIKAS

parengtas įiegomis Lietuviškos Taut. Dr-stės Lietuvos Mylėtojų, Cicero, Ill. Atsibus nedėlioje, 10 rugpjučio (Aug.), 1913 m., Jurgio Chernaucko Naujam Lietuviškam Darže, Lyons, Ill. Piknikas prasidės 9-tą val. iš ryto ir trauksis iki vėlios nakties. Įžanga 25c porai.

Pasarga: kurie turite tikietus 13-tai July, tai tie tikietai bus geri ant 10-tos Augusto.

Taipgi užprašo Draugystė visus aplinkinius senus ir jaunus, vaikinus ir merginas atsilankyti į musų iškilmingą Pikniką. Užprašo, Komitetas.

Pasarga: Važiuodami, imkite Ogden ave. karus iki 52-tros ave. ir iš ten paimkite Lyons karus, kurie daveš iki daržui. Iš Grant Works: iš čia imkite 52-tros ave. karus ir 25 st., o iš ten Lyons karus ir važiuokite iki upės krantui, išlipkit prie tilto,

PRANEŠIMAS.

Lietuvių dailydžių (carpenters) naujai tveriama draugija turės savo pirmą susirinkimą p. J. Mikolajuno svetainėje, 2334 So. Leavitt st. ir kertė 23 pl., 7 val. vakare, rugpjučio 9 d., š. m. Meldžiame kuoskaitlingiausiai atsilankyti į susirinkimą, nes bus aiškinama draugijos mieris.

Su godone. Sim. Chivinskas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dėdės Valerijono Ivaškevičiaus, 65 m. senumo. Gyvena Chicagoje ir turi saliuną (jei nepardavė). 25 metai kaip Amerikoje. Kas praneš, bus atlygintas. Mano tėvas Stan. Ivaškevičius nori susirašyti su juom. Meldžiu atsišaukti adresu:

A. Ivaškevič,
315 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Pajieškau savo sunaus Antano Beniušio, Barstyčių kaimo, Sėdos vol., Telšių pav., Kauno gub. 2 metai kaip Amerikoje. Kas praneš, gaus $3.00 dovanų. Meldžiu atsišaukti adresu:

Joseph Beniušis,
61 Marean st., Montreal, Canada.

Pajieškau savo vyro Bronislovo Nefto 35 metų amžiaus, ant smakro yra duobutė. Paeina iš Ramigalos parap., Panevėžio pav., Kauno gub. 11 metų kaip Amerikoje. Pirmiau gyveno Chicago, iš kur 8 metai atgal išvažiavo į Californiją. 4 metai atgal aš atvažiavau Amerikon, bet negaliu jo rasti. Kas praneš apie jį, gyvą ar negyvą, gaus $25.00 dovanų. Jo paties ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Franciška Neft,
1429 Sangamon st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pačios Mikasės Žukaitienės (5 pėdų 4 colių, sveria 135 sv., geltoni plaukai, ant nosies ženklas); apleido mane su Augustu Pališaičiu (dabar vadinasi Augus Szimt, juodų plaukų, raudono veido, 5 pėdų 8 colių augščio). Kas pirmas praneš, gaus $10.00 dovanų. Jeigu pati sugrįš, viskas bus dovanota. Meldžiu atsišaukti adresu:

Mr. Stanislovas Žukaitis,
318 Franklin st., Port Washington, Wis.

Pajieškau savo brolio Augusto Jurgilo, Bartašiškio kaimo, Kaltinėnų parap., Raseinių pav., Kauno gub. 4 metai atgal išvažiavo iš Chicagos į vakarus giriosna. Jo paties, ar kas apie jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

F. Miller,
So. Windsor, Conn.

Pajieškau savo tikro brolio Adomo Jarmalavičiaus (arba Šarkos), Kauno gub., Vilkmergės pav., Konstantinovskos vol., kaimo Baroščiznos. Apie šeši metai Amerikoj. Savame laike gyveno Cambridge, Mass., o dabar nežinia kur. Kas praneš, kur jis yra, gaus dovanų $10. Jis pats, ar kas kitas, duokite žinią adresu:

Martinas Jarmalavičius,
7 Franklin st., Seymour, Conn.

Pajieškau savo pusbrolio Simono Vaičiolio, Kaukolekų sodos, Ylakių volostės, Telšių pav., Kauno gub. ir draugės Marijonos Ubatės, Atsteikių sodos, Žėdėkų vol., Telšių pav., Kauno gub. Meldžiu atsišaukti adresu:

Petras Žvinklis,
4437 So. Wood st., Chicago, Ill.

Pajieškojimas. William Mockaitis arba Veronika Mockaitienė, kurie turi nuosavybę (property) prie 19th ir Main sts., Tolleston, Gary, Ind., malonės paduoti savo dabartinį adresą **A. Olszewskio Bankui.**

Pajieškau Ladislavo Narbuto, Uzuneverių kaimo, Raguvos parap., Vilkmergės pav., Kauno gub. Kas praneš, gaus dovanų. Meldžiu atsišaukti adresu:

Mr. F. Vanagevič,
342 — 157 st., Harvey, Ill.

Pajieškau: — darbo prie knygų rišimo. Esu susipažinęs su tuom darbu ir jį gerai pažįstu. Malonėkite atsiliepti šiuo antrašu:

J. Patumsis,
546 W. 14 st., Chicago, Ill.

Pajieškau Jurgio Ganickio, gyvena apie Crystal Falls, Mich., ir Valio Petralio. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Vincent. Navickis,
Mackupin Co., Box 370, Virden, Ill.

Reikalavimai.

REIKALINGA VYRŲ!

Męs išmokysime Tamistą, kaip padaryti $50.00 ir daugiau, pargrįžus vakarais iš dieninio darbo ir nedėldieniais. Toliau nuo Chicagos gyvenanteji atsišaukite laišku. Adresas:

Manager,, Room 25,
154 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Reikalingas geras Dziegorninkas už darbininką arba už pusininką. Turiu didelę laikrodžių ir visokių auksinių daiktų krautuvę, taipgi ir taisau laikrodžius. Biznis geras, tat geras ir doro pasielgimo dziegormeisteris galės prie manęs pastoti pusininku, arba, jeigu to nenorėtų, galės buti už darbininką. Darbo yra užtektinai ir alga gera. Atsišaukite tuojaus antrašu: T. A. Iwanow, 2103 — 137th th., Indiana Harbor, Ind.

Reikalaujama — gero apreiterio ant vyriškų žiponų arba coatų arba tokio, kuris moka gerai dėti kišenius. Turi mokėti biski rankomis siuti. Iš Lietuvos kriaučiui, norinčiam dirbti ir geram darbininkui, darbas ant visados. Atsišaukti per laišką šiuo adresu:

Wm. B. Prank, Eigth and Walnut sts., Daividson Building, Des Moines, Ia.

Ant Pardavimo.

FARMOS! FARMOS!

Didžiausia lietuvių kolionija Michigan valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuviai farmeriai. Aš esmiu paėmęs parduoti toje apielinkėje iš anglikų daug gatavų farmų, ant derlingų lygių laukų su trobomis ir sodnais visokio didumo. Kaina nuog $20 akras ir brangiaus. Anglikai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man parduoti savo farmas. Tai yra gera proga lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe. Toje pačioje apielinkėje turiu pardavimui daug derlingos žemės, lygios ir neišdirbtos, visokio didumo farmoms. Kaina nuog $8 iki $20 akras. Lengviausi išmokėjimai ant daugelio metų. Galite pasirinkti žemės, kokios tik norėsite. Turiu palei upes ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite tuoj, kol tebėra ant laukų javai; tai matysite, kokia yra žemė, ir žinosite, ką perkate ir kaip kas auga. Ateinantį pavasarį žinosite kaip pradėti ant savo žemės gyventi. Turiu pardavimui farmų su gyvuliais ir apsėtais laukais. Kurie perka ir tuoj nori parandavoti gali atlikti tai per mane, nes aš turiu randauninkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parandavoti; galite gauti geras randas. Atvažiuokite šią vasarą pas mane! Aš esmiu farmeris, ir galėsite praleisti pas mus savo vakacijas sveikame ir tyrame ore ir išsirinksite sau geriausios žemės musų lietuvių kolionijoje. Kuomet liksite musų kaimynu, aš nurodysiu, kaip geriausia yra pradėti ant farmų gyventi. Pribuvę į Peacock, Michigan, telefonuokite man į farmą. Aš pribusiu su automobilium jus paimti ir apvežiosiu po farmas, kad galėtute išsirinkti kuogeriausią farmą. Rašykite, tai tuoj gausite knygutę ir mapą dovanai. Adresuokite:

ANTON KIEDIS,
Peacock Lake County, Michigan.

Parduodama — medinis namas ir lotas; arba sykių arba atskyriai; 4 flatai. Labai pigiai. Fabrikai netoli. Atsišaukit pas: Simon Salamonas, 9220 Ellis ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda gera Bekernė ir taipgi namas iš priežasties ligos. Bekernė randasi geroj vietoj, geras biznis, apgyventa lietuvių ir lenkų aplinkui. Čia yra daug lietuvių ir lietuviška parapija, daug yra biznių, bet tik viena šita lietuviška bekernė, todėl kas nusipirks, tas laimės, nes šis miestas į trumpą laiką pastos didesniu, kaip kiti aplinkiniai miesteliai, nes apart daugybės kitokių fabrikų čia dabar statosi lokomotivų dirbtuvė; kur dirbs 15,000 darbininkų. Gera proga lietuviams. Parsiduoda pigiai, jei tuojaus kreipsitės. Adresas: J. Misevičzlus, 2212 — 137th st., Indiana Harbor, Ind.

Parsiduoda: — pirmos kliasos saliunas lietuvių per 25 metus apgyventoje vietoje. "Leasas" 5 metams ir nebrangiai. Biznis nuo seniai išdirbtas. Parsiduoda, nes savininkas turi kitą biznį. Atsišaukti antrašu:

4601 — 5th ave.

Parsiduoda: — 3 kedžių skutykla (barber shop) lenkų ir lietuvių apgyventoje apielinkėje. 2 kedės nuolat dirba, darydamos iki $45.00 į savaitę. Randa šapos ir gyvenamo kambario $12.00. Atsišaukti: 4237 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — Skutykla (barber shop), gerai įtaisyta, lietuvių ir kitų tautų žmonių apgyventoje vietoje. Savininkas eina į kitą biznį, ir todėl parduoda pigiai. Atsišaukti antrašu: 241 — 115th st., Kensington, Ill.

Parsiduoda: — hotelis, atnešantis pelno $130 į mėnesį. Reikia įnešti $400 grynais pinigais, o likusius galima atmokėti iš to paties pelno. Pardavimo priežastis: senatvė. Labai gera vieta ramiems žmonėms. Norintis pirkti malonės atsišaukti antrašu:

J. Ambrose,
604 N. Clark st., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — naujas motorcyklis, 1912 metų Exselsior, vienu inžinu, labai pigiai. Norintis tegul greitai atsišaukia antrašu: 1402 So. 48 Ct., Cicero, Ill.

Parsiduoda: — Saliunas lietuvių apgyventoje vietoje, Bridgeporte, netoli Šv. Jurgio bažnyčios, tarp žaliuojančių topolių. Pardavimo priežastis: išvažiuoju į Lietuvą. Gera proga. Norintis pirkti tegul greitai atsišaukia šiuom adresu: M. Mažeika ir J. Krikščiunas, 3337 Auburn ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — bučernė ir groserė tukstančių lietuvių apgyventoje geroje vietoje, prie bizniavos gatvės. Pardavimo priežastis: brolių nesutikimas tarp savęs. Parsiduoda pigiai. Biznio dienoje parduodama už $90.00 ir daugiau. Meldžiame atsišaukti adresu: 3402 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda: — Saliunas; reikalaujama tiktai už štofą $500.00. Gera vieta lietuviui. Atsišaukti antrašu: P. Adent, 723 W. 120 st., W. Pullman, Ill.

GAL KAS RADO?

Prapuolė mano Bankinė knygelė, išduota A. Olszewski Banko, No. 8987. Jei kas ją rado, malonėkite sugrąžinti man šiuom adresu:

Justin Brazinskas,
2622 Lowe ave., Chicago, Ill.

Skausmai ir Laužymai,

neatsižvelgiant į jų charakterį, duodasi greitai apgalėt ir iš organizmo išvaryt, jeigu tiktai greitai ir laiku bus pavartotas

Severos Gothardiškas Aliejus

(Severa's Gothard Oil)

kuris yra žinomas kaipo vienas iš geriausių linimentų, arba skysčių tepimui ir kaipo tokis randa sau labai platų lauką, nes vartojamas įvairiuose atsitikimuose. Pagelbėjo kitiems—leiskit, kad pagelbėtų ir jums. Perskaitykit sekantį prirodymą.

Vėl gali dirbti.

"Pavartojus Severos Gothardišką aliejų, pasijaučiau daug geriau, skausmas kojoj pasiliovė greitu laiku, o po sąvaitei jau galėjau grįžti prie darbo ir dirbu dabar kaip pirmiau. Skaitau jųsų Gothardišką aliejų vienu iš geriausių linimentų šios rušies skausmams.

TOM TAMA, Box 8, Gardiner, N. Mex.

Išdirbinėjam dabar Severos Gothardišką Aliejų dviejuose didumuose: 25 centai ir 50 centų aptiekose.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

GERBIAMŲ TAUTIEČIŲ ATYDAI

Pirmas Vienatinis Lietuviškas Daržas Vasarišku Vakacijų

LEMONT'S RESORT FRUIT FARM

ant kranto Šv. Juozapo Upės, Sodus, Michigan

Gerbiami tautiečiai! Kaip prisirengsite apleisti miestą ant kelių dienų ar sanvaičių, laike vasaros karščių ant pasilsio, tai žinokit, kad nerasite geresnės vietos už

LEMONT'S RESORT FRUIT FARM

Apygardoje Sodus, Mich., tuoj ant kranto upės St. Joseph. Yra tai puikiausi, sveikiausi ir linksmiausi vieta praleidimui vasaros karštų dienų po pavėsiais puikiausių medžių. Yra ten geriausios maudyklės bėganciame ir čystame vandenyj; minerališki vandenįs, kurie yra naudingi reumatizuotiems, nervuotiems ir nusilpnėjusiems. Puikiausia vieta žuvavimui. Laivelial ir gazolininis laivas svečiams už dyką po vandenį važinėtis. Visoki vaisiai, kaipo: žemuogės, avietės, obuoliai, grusios ir vynuogės—viskas svečiams veltui. Geriausias valgis, nes čystai ir gardžiai taisomas tam tikros virėjos (kukarkos). Pienas ir kiausiniai šviezi, nes turiu savo karves ir vištas. Puikus vasariniai nameliai taip vadinami "cottagers," su papuoštoms ir minkštoms lovoms, ir daug kambarių didėjam budinke, vis tai dėl pasilsio atsilankantiems svečiams. Prekės: $7.50, $8.50 ir $9.00 už sanvaitę. $1.50 per dieną ir naktį. (*Džiovininkų nepriimam*).

Važiuodamas ant Lemont Resort Fruit Farmos, važiuok taip: imk laivą (botą) linijos Graham & Morton, Chicago Docks, Wabash av. ir River gatvių, per ežerą Lake Michigan į Benton Harbor, paimk strytkarį "Dowagiac—Eau Claire," kuris davež lig minėtos vietos, "Lemont's Resort." Kelias prekinoja tiktai 75 centai.

Laivai iš Chicagos išeina du kartu kas dieną: 9:30 rytmetyj ir 11:30 vakare.

Pasitikėdamas, kad gerbiami tautiečiai parems savo draugbrolį lietuvį, o ne kokį ten airį arba žydą, pasilieku su guodone jųsų,

ALEX J. LEMONTAS

Adresai: Lemont's Resort, Sodus, Michigan. Chicago: 668 W. 18th St.

GAS KAS RADO?

Prapuolė mano Bankinė knygelė, išduota A. Olszewski Banko, No. 8444. Jei kas ją rado, malonėkite atnešti į A. Olszewski Banką, arba sugrąžinti man šiuom adresu:

Juozapas Sedauskas,
1234 Johnson st., Chicago, Ill.

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 So. Ashland ave., Chicago.
Geo. L. Ukso pres., St. Marcinkiewicz vice-pres., A. J. Bierzynski iždininkas.
Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, seredoms, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

"LIETUVOS" Agentas.

Petras Vaitiekunas.

yra keliaujančiu "Lietuvos" agentu. Šiomis dienomis jisai lankosi Pennsylvanijos valst., mieste **Pittsburg,** ir jo apielinkėj. Užrašo ir prlima prenumeratą "Lietuvos" ir prie jo galima nusipirkti visokias lietuviškas knygas.

Petras Vaitiekunas yra atsakomas "Lietuvos" agentas, todėl jam kur atsilankius, galima be baimės laikraštį užsirašyti ir pinigus jam užmokėti už prenumeratą, o męs laikraštį reguliariškai siuntinėsime.

A. OLSZEWSKIS,
"Lietuvos" leidėjas.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULĖ THE SUN.

Eina jau 25 metai

Utarninkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25
Adresuokit taip:

W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

Gaunama "Lietuvos" Knygyne:
"VAIVORYKŠTĖ"

Literaturos ir dailės laikraštis.

Išeina kas 3 mėnesiai iš Vilniaus.

"Vaivorykštėj" telpa apysakos, novelės, dramos, cilės = kaip originalės, taip geresniųjų svetimų literatų raštų vertimai.

Pirmoji knyga 1913 m., pusl. 208
Kaina $1.00.

Pinigus siunčiant adresas:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Didžiausia
LIETUVIŠKA APTIEKA
J. Krzywinskio
3149 S. Morgan st., CHICAGO.

ATMINKITE! Galvos skaudėjimas, nerviškumas, akių skaudėjimas, apsvaigimas ir t. t. — vis tai pasekmės nesveikų akių, kurios gali lengvai buti atitaisytos, pritaikant gerus akinius.

Akių apžiurėjimas nieko nelėšuoja. Jeigu jums skauda akis, raudonos akis, negerai matote, silpsta matymas, skauda galvą, nelaukite nieko, o tik jieškokite pagelbos. Eikite į **Krzywinskio Aptieka** ir dykai pritaikys. Atminkite, už akinius gvarantuojame ir tikrai pritaikome akinius. Akiniai po 50c, $1.00, $2.00 ir brangesni. Auksiniai akiniai parsiduoda įvairiomis kainomis.

Priimame visokius akinių pataisymus.

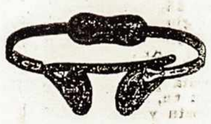

RUPTURŲ DIRŽAI.

Turime didelį pasirinkimą rupturos diržų ir pilvui bandažų vyrams, moterims ir vaikams. Kiekvienam pritaikinsim dykai.

Visokius patarimus duodame dykai. Pasiliekame visų lietuvių atsiminimui.

ATPIGO LIETUVIŠKI REKORDAI!

Męs dabar turime 30 lietuviškų įvairioms dainoms rekordų, kurie iki šiol parsidavė po $2.00, dabar partraukemė didelį transportą iš Lietuvos ir gavome pigiaus, taip kad dabar parduodama po $1.00 su prisiuntimu.

Parašykite mums savo adresą, o mes prisiųsime katalogą, iš kurio galesite pasiskirti ir apsisteliuoti lietuviškom dainoms ir deklamacijoms rekordus. Adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

EXTRA!

23 puikus namai ant pardavimo pigiai.

Pinigai į šiuos namus įdėti neša 12 procentą.

3259 UNION AVE.

4 augštų murinis namas. Štoras ir 7 gyvenimai, ir 4-as augštas džiovinimui skalbinių. Randa $1.700. Kaina $14.500. Pinigais $6.200. Mortgage $7.800, ant 5 metų, 5½%.

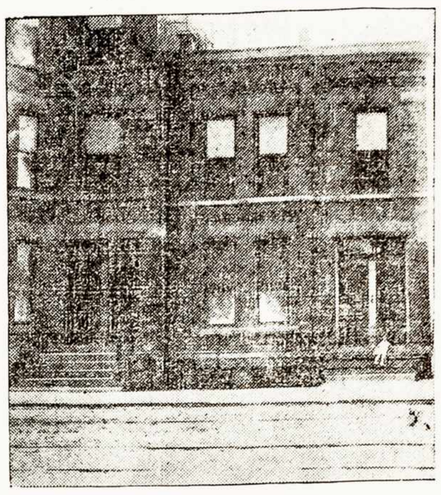

3418 WALLACE ST.,

2 augštų murinis namas, 2 gyvenimai po 5 ruimus su maudyklėm. Garu apšyldomas. Karštas vanduo. Dideli staldai. Randa $516. Kaina $4.200. Pinigais $2.000. Mtg. ant 5 metų, 6%.

2722 Emerald Ave., 2 augštų medinis, 2 gyvenimai, 15 ruimų ir maudyklė. Randa $360. Kaina $2.300. Pinigais reikia tik $1.100. Mtg. $1.200.

3622 Union Ave., 2 augštų muras. 5 gyvenimai. 2 lotai. Naujas Plumbing. Randos neša į metus $804. Kaina $5.200.

3140 Wallace St., 2 augštų muras. Štoras ir 3 gyvenimai. Staldai. Puikus namas. Randos neša į metus $720. Kaina $6.000.

928—930 W. 36th St., 2 augštų muras ant 2 lotų, 50X145 pėdų. 8 gyvenimai. Randos neša į metus $900. Kaina tik $7.000. $2.500 iki $3.000 pinigais reštą Mortgage ant 6%.

3206Emerald Ave., 2 augštų medinis. Randa $456. Kaina $3.300.

2807 Union Ave., 2 augštų muras. Akmenų frontas. Namas 23X85 pėdų. 4 gyvenimai, 2 po 6 ruimus, 2 po 4 ruimus. Randa $624. Kaina $5.300.

3700—3702 Emerald Ave., 2 namai, štoras ir 5 gyvenimai. Kampinis lotas 48X125. Randos neša į metus $840. Kaina $5.500. Pinigais reikia tik $1.000, rešta ant mortgage.

552 W. 37th St., 3 augštų muras. Akmenų frontas. Štoras ir 5 puikus gyvenimai. Namas 25X84 pėdų. Randa $960. Kaina $8.000. Pinigais reikia tik $2.000 ar daugiau. Rešta ant Mortgage.

3551 Wallace St., 2 augštų muras. 5 gyvenimai, Garu šildomas. Randa be šilumos $648 į metus, su šiluma $900. Kaina $5.000, Pinigais reikia tik $1.000, reštą išmokestimis.

2959 Parnell Ave., kampinis lotas, 2 muriniai namai, vienas iš fronto 3 augštų ir basementas, garu apšyldomas, antras iš užpakalio 2 augštų. Randos į metus neša $1.368. Kaina tiktai $10.500. Mortgage $6.000 ant 3 metų 5%. Cash reikia tiktai $4.500.

3656 Union Ave., 2 augštų medinis namas. 6 ruimų gyvenimas viršui, apačioje štoras. Randa į metus $360.oo. Kaina tiktai $1.800.

3734 Emerald Ave., 3 augštų puikus murinis namas, 2 gyvenimai po 7 ir 8 ruimus ir maudyklos. Lotas 48x124. Kaina tiktai $5.500.

3621 Wallace St., 1½ augšto muras, 8 ruimai ir maudyklė. Kaina $2.000.

740 W. 31st St., 2 augštų muras, 2 gyvenimai po 6 ruimus ir maudyklos. Iš fronto tuščias lotas. Randa $32. Kaina $4.000.

4143 Wallace St., 3 augštų muras, 3 gyvenimai po 6 ruimus ir maudyklos. Randa $60.oo. Kaina pasiulinimas $6.500.

3212 Wallace St., 3 augštų muras, štoras ir 5 gyvenimai po 4 ruimus. Randa į mėnesį $82.oo. Kaina $8.000.

3308 Union Ave., 2 augštų muras, 4 gyvenimai. Randa $38.oo. Kaina $3.500.

3023 Union Ave., 2 augštų muras. Puikus namas. Kaina $6.200.

3216 Parnell Ave., 2 augštų muras, 2 gyvenimai po 5 ruimus ir maudyklos. Randa į mėnesį $32.oo. Kaina $3.200.

3531 Emerald Ave., 6 ruimų medinis namas. Randa $16.oo. Kaina $1.600.

Daugiau įvairių namų ir lotų rasite musų ofise. Virš paduotos kainos namų yra perkantiems tuojaus. Bargainiai, pagarsinti pereitame numeryj, kurių čia nematote, yra jau parduoti. Kas nori pasinaudoti iš tos progos turi pasiskubint.

A. OLSZEWSKI BANK

3252 South Halsted Street, :-: CHICAGO, ILL.

Remiant Pirkiką.

JEIGU męs neatkreiptume akies į ateitį ir jeigu męs neatbotume, ką Jųs arba kas kitas apie mus manys, męs galėtume pardavinėti savo inžinus ir kitas mašinas už daug mažesnį pinigą, bet męs jas negalėtume išduoti už rušį I. H. C. Tuojaus prasidėtų neužsiganėdinimas, ir greitai rinke nebutų vietos I. H. C. inžinams.

I. H. C. inžinai stovi už viską, kas yra priešinga tokiam reikalų vedimui. I. H. C. kelis yra taisyti visa Amerikos ukininko pagarbai ir geram norui, ir tokiu budu yra pasekmingai dirbta per daugelį metų. Pirklys, kurisai parduoda jums I. H. C. inžiną, tikis, ačiu jo nuopelnams, varyti ir vėl su jumis biznį.

I. H. C. Aliejinio ar Gazinio Inžino

įgydotojas perka su juom ir užtikrinimą bei apsaugumą. Ačiu I. H. C. mašinų geram vardui ir teisingam pirkliavimui jomis, jisai apsaugota daugelių metų. Jisai žino, kad tai yra geriausis inžino pirkimas, nes puikiai atlieka jam ukyje visokių ručių darbą: pumpavimą, malkų pjovimą, laistymą, pataisymų šapos varymą, tekėlą, smetonos separatorių ir t.t. Jisai žino, kad I. H. C. atsakomybė tęsiasi tol, kol inžinas dirba jo ukyje.

Kuomet jųs perkate sau inžiną, įgykite užtektinai didelį, kad jisai galėtų daryti daugiau, negu dabar reikalaujama. Jeigu tai yra I. H. C. inžinas, jisai dirbs ilgą laiką. Jusų ukio darbas auga ir didinasi. Labai galima sutaupinti sau pininguos už kitą inžiną, kurį reikės už keturių ar penkių metų nuo dabar pirkti, jeigu įgysite inžiną, užtektinai jieginga, kad atlikti lengvai jusų darbą, einant teisingu greitumu, prailginate jam amžį. Įgykite užtektinai didelį inžiną ir tuomet atsidėkite jo drutai jiegai.

I. H. C. aliejiniai ir gaziniai inžinai varomi gazu, gazolinu, nafta, kerosinu, distiliatu ir alkoholiu. Didumai įvairuoja nuo 1 iki 50 arklių jiegos. Jie yra pritaisyti vertikališkai, horizontališkai, pernešami, pastovųs, gali buti sulaikomi, orą ir vandenį vėsinanti. I. H. C. aliejiniai traukėjai įvairuoja didume nuo 6-12 iki 30-60 arklių jiegos, arimui, kulimui ir t. t.

Pasižiurėkite I. H. C. inžino pas savo vietos pirklį. Dasižinokite nuo jo, ką inžinas jums veiks, arba išsirašykite kataliogus iš

International Harvester Company of America
(Incorporated)
Chicago U S A

TĖMYKIT VISI LIETUVIŠKI SALIUNČIKAI IR BIZNIERIAI!

Chicago Baltos Rožės (Chicago White Rose Bottling Works) tikrai lietuvišką pabstą—saidę, džindžerail ir kitus visokius minerališkus gėrymus išdirbinėja. Išdirbėjas yra vienas iš seniausių Chicagos lietuvių biznierių Jonas Žilvitis. Meldžiu visų lietuvių biznierių atkreipti į tai atydą ir paremti savo tautietį. Reikalaujant visokiuose atsitikimuose viršminėtų minerališkų gėrymų atsišaukit visados pas mane. Busiu Jums už tai dėkingas.

Su godone,

JONAS ŽILVITIS.
841—33rd St., Chicago, Ill.
Phone Yards 2512.

RUSSIAN AMERIKAN LINE
(Rusiškai Amerikoniškoji Linija).
Pier 31st street, Brooklyn, N. Y.

Laivai eina stačiai tarp Rusijos ir Amerikos, geriausi, didžiausi ir greiciausi su Rusijos pačtu laivai, nauji dubeltavų sriubu garlaiviai

RUSSIA — 16,000 tonų
KURSK — 13,500 tonų
CZAR — 13,000 tonų

I ROTTERDAMĄ į 9 dienas be permainos į 11 dienų be permainos į LIEPOJŲ.

$31.00	— — 3-čia kliasa	— —	$33.00
$45.00	— — 2-ra kliasa	— —	$50.00
$65.00	— — 1-ma kliasa	— —	$75.00

ISPLAUKIA KAS ANTRĄ SUBATĄ

Artimesnėms informacijoms rašykit pas:
A. E. JOHNSON & CO. General Pass. Agent,
27 Broadway, NEW YORK.
arba pas vietinį autorizuotą agentą.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas

gausi pas mane, taipgi visokius muzik. Instrumentus ir lietuviškas knygas. Rašyk man Katalogo reikalaudams, kurį pasiunčiu visiem dykai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

K. J. FILLIPOVIČIUS IR J. P. JOVAIŠAS

pardavėjai namų, lotų ir farmų už labai žemas kainas (prekes) turi didžiausį pasirinkimą; apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir forničius geriausiose kompanijose; perkantiems propertes išdirba visokias reikalingas popieras; peržiuri abstraktus ir parupina paskolas, mortgečius; parduoda lotus visose dalyse miesto Chicagos nuo $500.00 ir augščiau, o priemiesčiuose nuo $150.00 ir augščiau. Lotai parsiduoda labai lengvomis išlygomis; pirksit, įmokėdami $10.00, o likusią sumą galit mokėti po $5.00 į mėnesį. Tokiu budu kiekvienam gera proga tapti savininku. Ir su mažai pinigų pirksit propertes, o jųsų pinigai į trumpą laiką dvigubai pasididins. Taipogi turime pardavimui biznių ir biznevų namų, kaipo: saliunų, bučernių su namais ar be namų dikčiai apgyventose lietuviais kolionijose. Reikalaujantie atsišaukite antrašu: 858 W. 33rd st., Chicago, Ill., offiso val.: nuo 8 iki 10 iš ryto, ir nuo 4 iki 9 vakare. Telefonas Drover 2250.

LIETUVIŠKA BANKA
Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

DAKTARAS ir CHIRURGAS
Ignotas Stankus.

Tikras lietuvys daktaras baigęs mokslą steitavišką me universitete. Buvo miesto daktaru Indianapolis, Ind. ir specijališkai mokinosi NEW YORKE DIDŽIOJE MOKYKLOJE daryti visokias operacijos ir gydyti pavojingas ligas.

Po įgijimo DIDŽIO DAKTARO mokslo, Dr. Stankus įrengė savo locną SANATORIUM (naminį ligonbutį) ir užlaiko visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operacijų.

Gydo ligas:

Nuo skaudėjimo šonų, nugaros, galvos ir pečių. Gėlimą sąnarių, kaulų ir kosulio. Reumatizmą, nedirbimo vidurių, slinkimą plaukų, išbėrimo kuno, užkrečiamų lytiškų ligų. Kraujo ligų ir abelną nusilpnėjimą. Daro visokias operacijas.

Jeigu sergi

tai netrotyk laiko, bet tuojaus atsišauk pas daktarą Stankų ypatiškai abra per laišką, o nesigailėsi savo žygio. Turi tukstančius padėkavonių už išgydymą nuo visokių ligų. Dr. Ign. Stankus siunčia gyduoles į kitus miestus Amerikoj į Kanadą ir Angliją. Visuomet kreipkitės ant tikro adreso taip:

Dr. IGNOT. STANKUS
1210 S. Broad st.,
Philadelphia, Pa.

Seniausia Lietuvių užeiga pas
JUOZUPĄ RIDIKĄ
Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepančius cigarus ir
Gražią Naują Svetainę
Susirinkimams, vestuvėms, baliams ir t. t. Širdingas priėmimas ir brolišką roda kiekvienam
3253 Illinois St., Kerte 33rd

Geriausios Siuvamos Mašinos yra "SINGER"

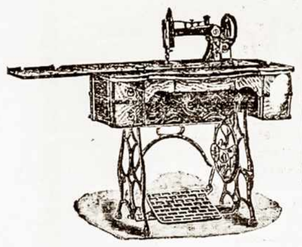

Męs jas parduodame ir išmokiname siuti. Turime atspaudę Lietuviškoje kalboje knygas, pagal kurias galima greitai ir gražiai išmokti siuti visokius siuvinius. Męs parduodame mašinas nebrangiai, pradedant nuo $3.00 iki $59.00 gvarantuojam kiekvieną mašiną ant 10 metų. Taipgi sutaisome senas mašinas. Mums nedaro skirtumo, kur mašiną reiktų pristatyti, nors Rusijąą. Musų štoras randasi po šiuomi adresu:

ANTANAS VISBARAS,
3239 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 4528

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 1583
Dr. J. KULIS
Gydytojas ir Chirurgas
3255 S. Halsted St. Chicago, Ill.
PRIEMIMO VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 12; 6 iki 9 vakare
Nedėl.: nuo 9 iki 12 po pietų nuo 6 iki 8 vak.

D-re Maria Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1208	
Valandos: nuo 9:30 iki 12:00 val ryto, nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	Valandos: tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
Nedėlioms nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

Išgydau į 5 dienas
VARICOCELE HYDROCELE [t.y. pagadintas gyslas be peršulų, skausmų]

Aš noriu išgydyti kiekvieną vyrą kenčiantį nuo Varicoceles, Strikturos, Užkrečiamų Kraujo nuodų, Nerviškos negales, Hydroceles ar ypatiškų vyrų ligų, Vyriško Nusilpimo, Raudonųjų, Fistulos, Kėpenų ir įvairių Pūsles ligų.

AR TAMSTA SERGI AR ESI SILPNAS?

Tas laisvas pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido dideles sumas pinigų ant daktarų ir gyduolių be jokios naudos ir mano noru yra parodyti žmonims kurie buvo gydomi daktarų be jokios pasekmės, kad aš vartoju vienintėlį budą, kuriuom tikrai ir ant visada išgydau.

ATGAUK SAVO SVEIKATĄ

Ateik į mano ofisą ir pasiteirauk su manim draugiškai. Kalbu visose kalbose Tamsta gausi geriausią patarimą ir pasinaudosi iš mano 16 metinio patyrimo kaipo specialistu vyriškų ligų. Aš tamstai parodysiu kaip buti išgydomu.

Tikrai išgydau Skilvio, Plaučių ir Inkstų nesveikumus
(Nemokėk už neišgydymą—Nelšgydo nemokėk)

Slaptos VyrųLigos
Išgydomos greitai, ant visada su pilna slaptybe. Nerviška negalė, Silpnumas, Pražudyta paliega, Nuovargį, Kraujo užnuodijimą, šlapumo begimą.

Plaučiai
Dusulys, Bronchitis, Kvėpavimo ligos išgydomos viršiškai mano veliausia met.
RODA DOVANAI.

Išgydo kad butum sveikas

Specijalistas Vyrų ir Moterų Ligų

Kraujo Užnuodijimą
ir visos odos ligos, kaip Spuogus, Piktąją dedervinę, Sunvotes, Patinusias Gyslas, Naikinančius Nubegimus, Įsisenejusias Ligas.

Ligos Moterų
Vidurių Ligos, Skausmai Strenose, Baltosios tekejimas ir kitos ligos išgydomos.
IŠTYRIMAS DOVANAI.

VISIŠKO PAGIJIMO kiekvienas ieško. Aš tamstą išgydysiu visiškai, jeigu tamsta tik pavesi gydymą savo ligos man. Mano preke yra žema ir pritinkanti prie mano atsakančio gydymo, o išlygos labai lengvos. Ateik šiądien ir pasiliuosuok nuo kančių

DR. ZINS 183 N. CLARK ST. CHICAGO
tarpe Randolph ir Lake gatvių
Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 po pietų.

Naudinga ir kiekvienam reikalinga užsisakyti
"KATALIKAS"
"Katalikas" yra 12-kos puslapių, didelio formato ir suteikia svarbiausių žinių iš Amerikos, Lietuvos ir iš viso pasviečio.
"Katalikas" metams $2, pusei metų $1.
Užsirašyt "Katalikas" galima kiekviename laike. Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį pamatyti veltui.
J. M. TANANEVICZ,
3249 S. Morgan St., Chicago.

Ar matei kada-nors laikraštį
"DRAUGĄ"?
"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.
"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50
Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

K. ZURAITIS
PIRMAEILINIS BUFETAS
Šaltas alus, gera degtinė, kvepianti cigarai. Prilma svečius : kuoširdingiausiai. :
3200 SO. HALSTED ST.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
30 N. LaSalle St., Cor. Washington St.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1178
Lietuvis advokatas, baigęs teisių mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos
Telephone Yards 2390

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.
Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos, turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate; Proctor, Solicitor ir Councelor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų krelpkitės laiškais, įdedami krasos ženklėlį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS
ATTORNEY-AT-LAW
403 Lyon Building SEATTLE, WASH.

Joseph J. Hertmanowicz
Lietuvys Notaras
Išdirba Dovierennostis, Kontraktus, Bill of Sales, Affidavitus, Notas ir kitaip visokias teisių popieras. Suteikia patarimus reikaluose dalių Lietuvoje ir kituose dalykuose.
Kreiptis adresu:
J. J. Hertmanowicz,
A. Olszewski Bank
3252 S. Halsted St., Chicago
OFISO VALANDOS:
Nuo 8 ryto iki 6 vakaro kasdien.
Subatoms nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėlioms nuo 1 iki 3 po pietų.

GERA PROGA!
Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo(apdaryta) $1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) .. 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Dr. G. M. Glaser
Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomeniai, jog ėsu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.
Telefonas Yards 687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir lig šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.

Liekuosi su pagarba
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

MOKYKLA ŠOKIŲ.

Prof. Julius Silsko užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokinu valsą 6 rušių, taip, kad gali drąsiai eiti šokti publikoj. Taipgi išmokinu ir kitus šokius su keleta vakarų. Mokinu kas vakaras. Lekcijos yra nuo 7 valandos vakaro iki 11 val. Prof. Julius Silsko praneša visiems, kurie nori išmokti šokti, ateiti dienomis nuo 9 valandos ryto ir net iki 11 valandai vakare. Taipgi mokinu visokius šokius Buck & Wing, Buck Skirt, Irish Jig, Clog, Spanish Waltz, Waltz, Two Step, Side Step. Pirma Lietuviška Mokykla Amerikoj. Mokytojai: Miss Antanina Kietnier, Miss Joanna Walets, Prof. Julius Silsko, 1843 S. Halsted st., Chicago, Ill. Kas Pėtnyčios ir Subatos vakarą mokinam šokti dovanai.
Phone Canal 3762.

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sicklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakia tams kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kozna vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specijalisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 802 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečjau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vena jusu knyga del vyru.

Vardas.....
Adresas;..... Steltas.....

Leveskio Prekybos ir Kalbų
Dieninė ir Vakarinė Mokykla.
Mokinama:
1. Pradinis (Prirengiamasai) Kursas,
2. Prekybos Kursas pagal Amer. plianą,
3. Prekybos Kursas pagal Rusijos plianą (del manančių grįžti Lietuvon).
Kalbos:
Lietuviška, Angliška, Vokiška ir Rusiška (pagal norą ir Lenkiška).
Del smulkesnių žinių kreiptis ypatiškai arba per laišką šiuom antrašu:
G. J. LEVESKIS,
Vedejas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago, Ill.

---

28 metų senas laikraštis
VIENYBE LIETUVNINKU
EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.
Ir paduoda daugiauslai gerų Ir svarbių žinių Iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metams tik $2.00; pusei metų $1.00. Užrubežiuose; metams $3.00; pusei metų $1.50.
RAŠYK ADRESU:
J. J. Paukształis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.
20 metų sena. Įsteigta 1893 metuose.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Dolierio ir augščiaus ir moka 3 procentą metams.

SKOLINA pinigus pirkimui namų ir lotų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus. Stato namus ir štorus kitiem ant lengvų išmokesčių.

PERKA ir parduoda BONDSUS, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų, teippat ir pinigus visų kitų viešpatysčių.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rosiją ir visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovierennastis, Affidavitus ir visokius kitus rejentališkus raštus ir užtvirtina juos pas Rosijos konsulį, ypač pasportus važiuojantiems Rosijon, Lietuvon.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

ŠITA BANKA yra jau 20 metų sena. Ji tapo įsteigta 1893 metuose, ir per šiuos 20 metų ji išaugo į žymę instituciją.

JI ŠIĄDIEN valdo bagočiausius Budinkus ir didžiausius Štorus ant Bridgeporto. Ji kasdien auga didyn, ir kasdien stato daugiau namų ir puikių Storų. Per šios Bankos tarpininkystę šimtai lietuvių įgijo lengvu budu savo propertes mieste Chicagos. Kokiu budu? Tokiu, kad šita Banka davė jiems pinigus pirkimui namų ant teip lengvų išmokesčių, ant kokių jokia kita Banka negalėjo duoti. Ir užtai ši Banka šiądien džiaugiasi geriausiu pasisekimu ir jos biznio augimą niekas negali sustapdyti.

Kurie turite kokius nors reikalus, ateikite pas mus, o šita Banka padarys Jums viską gerai, greitai ir pigiai.

BANKOS VALANDOS:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Išgydysiu Jus in 5 d.
NUO PASLAPTINGU LIGU

Specialistas kuris išgydo ko kiti negali.

Ateik pas mane, o aš išgydysiu Jus ant visados. Aš gvarantuoju kiekvienam užganėdinimą, kuris atsilankys į mano ofisą. Aš išgydysiu jus už pigiau ir geriau, negu daktarai mieste, kurie turi moketi aukštas randas ir turi didelius iškaščius. Aš vartoju ir fabrikuoju pats savo medicinas priprovas, kurias aš pats importuoju. Dabar laikas išsigydyti ir buti sveiku. Roda ir išegzaminavojimas dykai, ar gydysiesi ar ne' Aš pritaikysiu mano mažą užmokesnį, pagal jusų išgalėjimą. Netrukdyki bet atsilankyk šiądien.

Aš albu lietuviškai.

Western Medical Institute
1827 Blue Island Ave., 2 lub. viršuj Bankos, prie 18tos gatvės, Chicago, Ill.
DR. RENFER, Specialistas.
Valandos: 8 ryto iki 8:30 vakarė
Nedėliomis: 8 ryto iki 12 dienos

Kiekvienas gali išmokti barberystės trumpu laiku ir galite padaryt pinigą kol mokinatės. Rašykit, klausdami informacijų. Nossokoff's Barber College, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa.

Sveikata Auga!

KAIP IŠMINTINGAS UKININKAS PATAIKO Į TINKANČIĄ DIRVĄ PASĖT SĖKLĄ: kurl gražiai sudygsta, puikiai auga ir gausius vaisius atneša, **TEIP SUMANUS PROFESIONALIŠKAS DAKTARAS**, pažysta gerai ligą, pritaiko atsakančiai liekarstas prie visokių nesveikumų, silpnybių, kurios pasėja vaisius sveikatos, pannaikina ligą, užmezga išgydymą, sugrąžina pajiegas ir išaugina puiklų sveikatą ir drutumą, kas suteikia žmogui laimę ir linksmybę. **PHILADELPHIOS M. KLINIKAS bei daktarai** tukstančius žmonių padarė sveikais ir laimingais išgydant nuo visokių ligų

SVEIKATA YRA TAI DIDŽIAUSIAS TURTAS ŽMOGAUS, BE SVEIKATOS NĖRA LAIMĖS NĖ LINKSMYBĖS ANT SVIETO.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALIŠKUS DAKTARUS, kurie greitam laike pataiko sergantiems pagelbėti todel, kad gydo išsyk, o nedaro experimentų ant sergančių. **Vyriausias Klinikos Daktaras**, per Amerikos valdžią, net **medaliu apdovanotas**. Tokiam jau tik galima tikėti.

Privatiškoj LABARATORIJOJ Ph. M. Kliniko, atsišaukusiems sutaiso kiekvienam liekarstas Iš sviežių gvarantuotų medikamentų seniausių ir naujausių išradimų, kurius tik aukščiausias mokslas išrado pagelbai žmonių.

Iš daugybės išgydytų štai ką patįs žmonės rašo:

GARBINGAS PH. M. CLINIC! Pranešu, kad liekarstas subaigėm ir esame labai užganėdinti už tikrą pagelbą: greitą ir gerą išgydymą. Mano moteris teipat jau yra sveika užką siunčia širdingiausią padėkavonę Jusų pamačlyvą ir teisingą budą gero gydymo, skelbsim tarp savo pažystamų, kadangi tik jųs broliškai žmonėms tarnaujate Pasilieksame dėkavodami su **moteria A. Antonickas**. Iron and Metal Co. So. Richmond, Va.

Mrs. K. Jurevičienė, Box 226, Glens Falls, N. Y., teipat šimtais kartų dėkavoja, už išgydymą nuo ligos galvos skaudėjimo, nervliškumo, dieglių kojose, nusilpnėjusios ir suirusios sveikatos — teipat moteriškų ligų **Nemažiau dėkingi:** L. KLIMAS, 55 Ellsworth St., Worcester, Mass., Mr. M. KOLIAGA, Box 192, Boswell, Pa. Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Center St., Freeland, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių paslaptingų ligų, kurių jokiu budu negalima sutalpinti.

ĮSITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada
KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoje kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuose, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo užkietėjimo, slogos, greito pailsimo, nervliškumo, baimės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo slogu, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be peilio be pjaustymo be aparacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė **Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių** ir kitokių visokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių, VYRŲ ir MOTERIŲ. **Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.
VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras".**

SOUTH HALSTED FURNITURE HOUSE

3224-3226 SOUTH HALSTED STREET, Tarpe 32-ros ir 33-čios, CHICAGO.

Atidarytas ir vakarais: Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis.

Šita Puiki Supamoji Kėdė (Rocker) tik $9.95

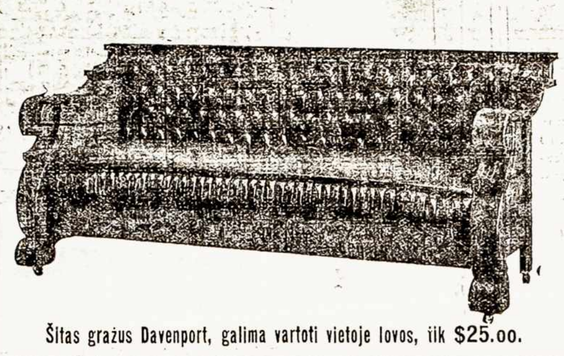

Šitas gražus Davenport, galima vartoti vietoje lovos, tik $25.00.

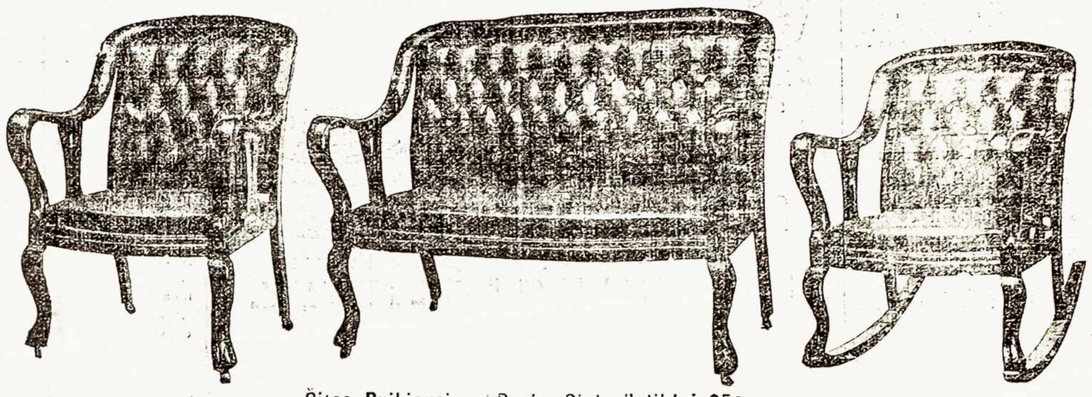

Šitas Puikiausias "Parlor Siutas" tiktai $50.00.

Męs turime didžiausią pasirinkimą gražiausių Lovų, Pečių, Stalų. Kėdžių, Karpetų, Lempų, Ice Boxių, Vaikų Vežimėlių, Komodų, Sofkų, Materacų, Springsų, Veidrodžių, Paveikslų ir visko kas tik parėdymui gražiausių namų reikalinga, o musų kainos pigesnės kaip visų kitų.

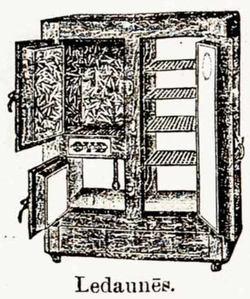

Ledaunės.

Gaspadinės žudo šimtus dolierių per metą, kadangi be ledaunės sugenda mėsa, sviestas, pienas ir kiti valgomi produktai. Dar keles užsilikusias ledaunes (Ice Boxes) parduosime pigiai. Pirkęs ledaunė už kelis dolierius, užčėdysi tris sykius daugiau ką žudai ant sugadintų produktų, ir turėsi visada sveiką maistą.

Kiek tai neparankumo kurti anglinį pečių karštame rytmetyje kad padaryti pusryčius į laiką. Gazinis pečius vienoje minutoje duoda reikalingą ugnį, ir gazas nėra brangesnis už anglis, ir stuboje neturi nė karščio, nė pelenų. Naudokitės dabar iš progos kol parduodame gazinius, gasolininius ir kerosininius pečius labai pigiai.

Vaikų Vežimėliai.

Nėra geriau ir sveikiau vasaros karščiuose kaip bonsame laike nuvažiuoti į parkus su mažais kudikiais. Bet kudikius nešti ant rankų yra sunku ir neparanku. Męs dabar parduodame sumažintomi kainomi sulankstomus vaikų vežimėlius, kuriuos gali nešti rankoje į streetkarį ir išlipęs ištiesti ir kudikį pavažiuoti medžių paukšmėje.

Visus musų tavorus gvarantuojame, kad yra geriausio darbo ir materijolo. Jei pirkę rasite ką nors, kas jums nepatiktų, męs apmainysime ant kito, arba pinigus sugrąžinsime. Jei neturite visų pinigų ant karto, męs parduosime Jumi ant lengvų sąvaitinių ar mėnesinių išmokesčių. Musų mieris yra užganėdinti perkančius kad tuomi apgarsinti musų naują štorą. Ir todėl kviečiame visus ateiti, apžiurėti musų tavorus ir persitikrinti apie pigumą musų kainų. Pirksite ar nepirksite, męs vis vien viską Jumis parodysime ir mandagiai patarnausime.

Męs pristatom savo tavorus ir į kitus miestus.

South Halsted Furniture House 3224-3226 S. Halsted St. Chicago.

DIDELIS DRAPANU IŠPARDAVIMAS

TĘSIS IKI RUGPJUĆIO 16 DIENAI, 1913 M.

Kad atituštinti vietą rudeniniem Tavoram ėsame priversti išparduoti vasarinės Drapanas už pusę jų vertės.

ŠTAI KAIP IŠRODO MUSŲ DRAPANŲ SIUTAI IR ŠTAI KAIP JŲ KAINAS SUMAŽINOME.

$10.00	vertės	Siutai	po	$7.50
12.00	„	„	„	9.00
15.00	„	„	„	11.00
18.00	„	„	„	13.50
20.00	„	„	„	15.00
22.50	„	„	„	16.50
25.00	„	„	„	18.00
28.00	„	„	„	20.00
30.00	„	„	„	22.50

Šitie siutai yra dirbti visiem gerai žinomų firmų: Hart, Shafner & Marx ir Lewis Bros, kurios savo reputacija yra pagarsėjusios po visą Ameriką. Jų dirbti siutai gražiau guli ant apsivilkusio negu, kitų ant orderio dirbti.

Pasiskubinkite kol yra gaunami visuose mierose ir pigiai.

190 gerų Siutų, mieros 34 iki 38, vertės $12.00 iki $20.00 šiame laike bus išparduoti visi po **$6.50**

Musų trota jusų pelnas. Naudokitės!

Marškiniai.

$3.00	vertės	po	$2.00
2.00	„	„	1.50
1.50	„	„	1.15
1.00	„	„	.85

Šiaudinės Skrybėlės.

$3.00	vertės	po	$1.50
2.50	„	„	1.25
2.00	„	„	1.00
1.50	„	„	.95
1.00	„	„	.75

Šilkinės Pirštinaitės.

$1.50	vertės	po	$1.00
1.00	„	„	.95

Čeverykai.

Mieros 6 iki 8.

$5.00	vertės	po	$4.00
3.50	„	„	2.50

Pasiskubinkite kol yra visokių mierų.

Jei pirkusiam musų drapanos kuom nors netiks, męs apmainysime arba pinigus sugrąžinsime. Pirkusiems pas mus drapanas, męs prosiname jas už dyką per visą metą. Ir tokiu budu užčėdyjame pirkusiam daug pinigų ir jo drapanos visada išrodo naujos. Norėtume ir Tamistą turėti eilėje musų kostumerių.

Bridgeport Clothing Co. A. N. MASIULIS Manager **3246-3248 So. Halsted St. CHICAGO.**